ΠΑΝΟΓΝΩΣΗΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ - ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ - ΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: **ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ**

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 32 — ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΟΣ Α'. | *Ἀθῆναι τῇ 31 Αὐγούστου 1922* | **ΑΡΙΘ. 17—18**

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΤΗΣΙΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	Δρ.	60.—
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	Φρ.χρ.	50.—
ΑΜΕΡΙΚΗΣ	Δολ.	8.—

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡ. 3.—

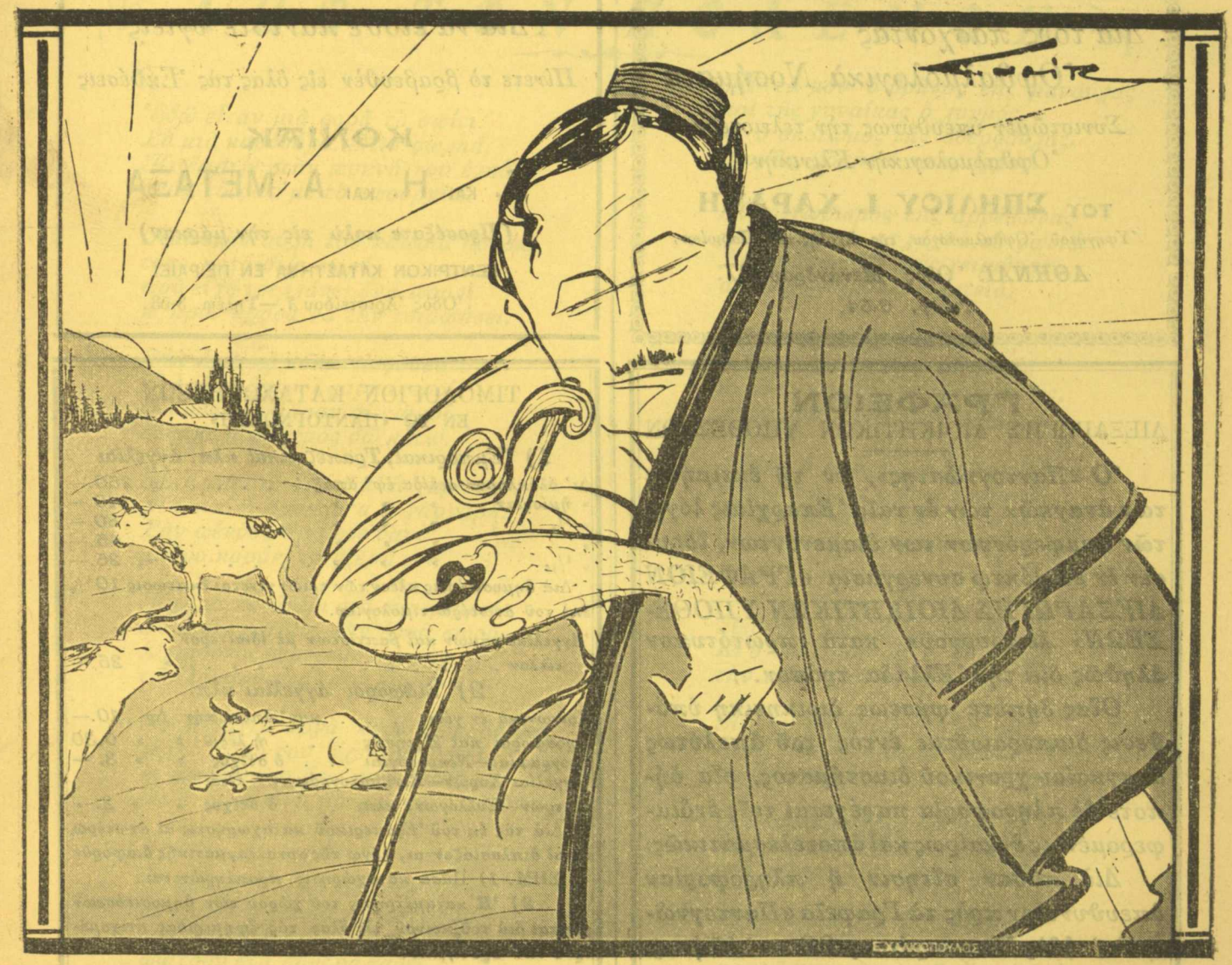

«Στιγμὲς ποὺ ζῶ...!»

Ἀθαν. Γ. Κυριαζῆς

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ—ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ

ΑΘΑΝ. Γ. ΚΥΡΙΑΖΗ.—Ἀπὸ τὸν Πόλεμον (Ποίησις).
ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ.—Τὰ Μανιφέστα (Λογοτεχνικὰ ζητήματα).
Δ. Ν. ΓΟΥΛΗ.—Αἰσθητικὴ Ἑρμηνεία. Ὁμήρου ι 447—460
Ι. Δ. ΦΩΚΙΤΗ.—Σκοπιμότητες (Γλωσσολογικὰ ζητήματα).
Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ.—Ὁ Ὅρκος τοῦ Θαλασσινοῦ (Πρωτότυπον Ἑλληνικὸν Μυθιστόρημα).
HENRI ARDEL.—Ὅλα Γίνονται (Μετάφρασις Ἐλίζ. Δελένδα).
Α. Μ. ALDANOV.—«Ἁγία Ἑλένη»—Μικρὰ νῆσος. (Μετάφρ. Χ. Δελένδα).
ΤΖΙΜ-ΜΠΙΛ.—Ἡ φιλάρεσκη, Γυναῖκα!... (Σατυρικά).
VESPER.—Σκέψεις τοῦ Κλεάνθη. Τὰ κουρέλια, τοῦ Ἁγίου Φανουρίου, Διαφθορεύς. (Σατυρικά).
MORMORIO.—Ἀπὸ ὅσα βλέπω κι ὅσα σκέπτομαι (Σατυρικά).

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ-ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ-ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

EDOUARD HERRIOT—Τὸ Οἰκονομικὸν Πρόβλημα.
ΓΕΩΡΓ. Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ.—Οἱ Ὑπάλληλοι δι' ἑαυτοὺς καὶ τὸ Κράτος.
— — — Οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ—ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ—ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

Διὰ τοὺς πάσχοντας
Ὀφθαλμολογικὰ Νοσήματα
Συνιστῶμεν ὑπευθύνως τὴν τελειοτέραν
Ὀφθαλμολογικὴν Κλινικὴν
ΤΟΥ ΣΠΗΛΙΟΥ Ι. ΧΑΡΑΜΗ
Ὑφηγητοῦ Ὀφθαλμολόγου τῆς Σχολῆς τῶν Παρισίων,
ΑΘΗΝΑΙ. Ὁδὸς Μενάνδρου 27.
Τηλέφ. 6-54.

Διὰ νὰ εἶσθε πάντοτε ὑγιεῖς
Πίνετε τὸ βραβευθὲν εἰς ὅλας τὰς Ἐκθέσεις
ΚΟΝΙΑΚ
Σ. ΚΑΙ Η. ΚΑΙ Α. ΜΕΤΑΞΑ
(Προσέξατε πολὺ εἰς τὴν μάρκαν)
ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ
Ὁδὸς Ἀριστείδου 7.—Τηλέφ. 3-53

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Ὁ «Παντογνώστης», ἐν τῇ ἐκτιμήσει τῶν ἀναγκῶν τῶν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις λόγῳ τῶν συμφερόντων των διαμενόντων, ἵδρυσεν ἐν ἐπιλέκτῳ συνεργασίᾳ «ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ» λειτουργοῦν κατὰ πρωτότυπον ἀληθῶς διὰ τὴν Ἑλλάδα τρόπον.

Οἵας δήποτε φύσεως διοικητικὴ ὑπόθεσις διαπεραιοῦται ἐντὸς τοῦ ἀπολύτως ἀναγκαίου χρονικοῦ διαστήματος, οἵα δήποτε δὲ πληροφορία παρέχεται τοῖς ἐνδιαφερομένοις ἐγκαίρως καὶ ἀποτελεσματικῶς.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἢ πληροφορίαν ἀπευθυντέον πρὸς τὰ Γραφεῖα «Παντογνώστου» ὁδὸς Ἱπποκράτους 32 — Ἀθήνας.

ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΩΝ
ΕΝ ΤΩ «ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗ»

1) Ἐμπορικαί, Τραπεζιτικαὶ κλπ. ἀγγελίαι

Δι' ὁλόκληρον σελίδα ἐφ' ἅπαξ	Δρ. 250.—
» ἡμίσειαν » » »	» 140.—
» 1/4 » » »	» 80.—
» » » »	» 45.—
» 1/16 » » »	» 25.—

Διὰ δημοσιεύσεις πλέον τῶν τριῶν γίνεται ἔκπτωσις 10 % ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω τιμολογίου.

Ἀγγελίαι γάμων καὶ βαπτίσεων μὲ ἰδιαίτερον τίτλον	» 25.—

2) Διάφοροι ἀγγελίαι κλπ.

Κοινωνικὰ ἐν γένει . . . κατ' ἀποκοπήν.	Δρ. 10.—
Προσφοραὶ καὶ Ζητήσεις . . . ἡ λέξις	» » 0.30
Βιογραφίαι—Νεκρολογίαι . . ὁ στίχος	» » 3.—
Ἀγγελίαι Χορῶν—Κινηματογράφων—Θεάτρων—Συλλόγων, κλπ. . . ὁ στίχος	» » 2.—

Διὰ τὰς ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ καταχωρήσεις αἱ ἀνωτέρω τιμαὶ διπλασιάζονται, λόγῳ τῆς συναλλαγματικῆς διαφορᾶς

ΣΗΜ. 1) Πᾶσα καταχώρησις προπληρώνεται.

2) Ἡ καταμέτρησις τοῦ χώρου τῶν δημοσιεύσεων γίνεται διὰ τοῦ κοινοῦ εἰς ὅλας τὰς ἐφημερίδας στιχομέτρου τῶν 9 στιγμῶν.

ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ - ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ - ΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: **ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ**
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 32 — ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΟΣ Α'. | *Ἀθῆναι τῇ 31 Αὐγούστου 1922* | ΑΡΙΘ. 17—18

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ — ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ

I

Ἐδῶ εἶταν μιὰ φορὰ τὸ σπίτι.
Ἐὰ μιὰ καρδούλα. Μιὰ φωλιά.
Κι ἔπαιζε στὴν ἀυκνή του ἐλπὶ
λαός· τὸ φῶς μὲ τὸ σπουργίτι.

Καὶ στὴν αὐλή του κάποια βρύση,
τόσο κελάϊδιζε πολύ,
ποὺ εἶχε τρελλάνει ἕνα πουλὶ
κ' ἤρθε κρυφὰ νὰ τὴν τσιμπήσει.

Μὰ ἦρθε τὸ κόκκινο φουσάτο
κ' ἤρθαν ὀχτροὶ φαρμακεροί.
Κι ὅσα δὲν κάμαν οἱ καιροί,
τάκαμε ὁ πόλεμος δῶ κάτω.

Καὶ πάει τὸ σπίτι κ' ἡ χαρά του.
Πάει κ' ἡ βρυσούλα ἡ γαργαρή.
Ἐὰν πένθος ἄπλωσε βαρὺ
μαῦρο κοράκι τὰ φτερά του.

Κλάμα τὸ ἀγέρι στὰ συντρίμμια.
Κ' ἡ στάχτη ἀπ' τὴν ἐλπὶ σωρός.
Θλιμμένος σέρνεται ὁ χορὸς
τῶν ἰοκιων μεσ' στὰ καμντερίμια.

Κ' ἡ νύχτα ἀγρὰ καθὼς προβαίνει,
μὲς τὸ χαμό του ἔχει γνοιαστεῖ,
κι ἀπάνω του ἔχει κρεμαστεῖ
ὡς κ' ἡ σελήνη ματωμένη.

II

Ὁ πόνος μ' ἔχει ἀποσταλμένο,
καὶ στὴν πλατειὰ καταστροφή,
τάματα πάω τῶν πεθαμένω,
πῶχουν στὰ σύνορα ταφεῖ.

Κοντά μου ὁ θρῆνος τῆς μανούλας
καὶ τῆς γυναίκας ὁ γογμός.
κι ὁ σκοτωμὸς τῆς ἀθερφούλας.
Λογῆς, λογῆς ὁ σπαραγμός.

Κι ὁ χωρισμὸς τῆς ἀρρεβώνας
ποῦ καίει τὰ σπλάχνα σὰ φωτιά.
Ἐὰ νάπεσε ὁ βαρὺς χειμώνας
ἀπάνω σὲ ἄνθησι πλατειά.

Χίλιες ἀγάπες λαβωμένες,
τοῦ κόσμου κι ὅλες οἱ ψυχές·
κι ὅσες καρδιὲς ζευγαρωμένες,
πίσω μου κλαῖνε μοναχές.

Μόνο ἡ κρυφούλα ἀγάπη μένει
στοὺς πόνους ὅλους χωριστή.
Φαρμάκι πίνει καὶ πεθαίνει,
νὰ μὴν τὸν ἀποχωριστεῖ.

III

Λεβέντη μου, ὥρα σου καλή.
Κι ὁ νοῦς μου θὰ σ' ἀνακαλεῖ
τὴν πᾶσα μιὰ στιγμὴ κοντά μου.

Αὐγὴν-αὐγὴ μὲ τὴ δροσιά.
Βράδυ στὴν ἀκροθαλασσιά.
Κι ὅλη τὴ νύχτα στὸν ὀντᾶ μου.

Κι ἕνα κλωνάρι ἀμυγδαλιὰ
θὰ θέσω γύρω στὰ μαλλιά
στὸ πεῖσμα τοῦ κακοῦ χειμώνα.

Ἐτὸ καλοκαῖρι ὅσο νάμπω
κι ἕνα βραδάκι ἐρθεῖς θαμπὸ
κρατῶντας τὴ χρυσῆ ἀρρεβώνα.

IV

Γειά σου, χαρά σου λιγερή.
Κι ἂν εἶν' ἡ ἀγάπη σου γερὴ
τὰ μάγια τοῦ καϋμοῦ μὴ λύσεις.

Δός μου τὰ φρίδια τὰ σμιχτά.
Κι ἔλα στὰ χείλια μου σφιχτὰ
πέντε φορὲς νὰ μὲ φιλήσεις.

Ἕνα γιὰ μέ, γιὰ σένα δυό.
Γιὰ τὴν ἀγάπη τ' ἄλλα δυό.
Κι ἄς μένει τὤνα παραπάνω.

Ποιὸς ξέρει — κούφια ἡ ὥρα νά!
μὴν κάποια μοῖρα μοῦ μηνᾷ
καὶ σοῦ τὸ παίρνω, πρὶν πεθάνω.

ΑΘΑΝ. Γ. ΚΥΡΙΑΖΗΣ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΤΑ ΜΑΝΙΦΕΣΤΑ

Ἡ Ἱστορία τῶν Λογοτεχνιῶν ὀλίγα «μανιφέστα» γνωρίζει. Ἐν τούτοις ὀλίγοι εἶνε οἱ λογοτέχναι, ποιηταὶ ἢ μυθιστοριογράφοι, οἱ ὁποῖοι ἀπέφυγον τὸν πειρασμὸν καὶ δὲν ἐσφενδόνισαν, ἅπαξ τοὐλάχιστον εἰς τὴν ζωήν των, τὸ κήρυγμα τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν δογμάτων των. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι ἀπὸ τὰ πολυπληθῆ αὐτὰ λογοτεχνικὰ «μανιφέστα», ἐλάχιστα προσηλυτίζουν σοβαροὺς ὀπαδούς, δημιουργοῦν μίαν νέαν Σχολὴν καὶ μένουν «ἱστορικά», ὅπως ὁ πρόλογος εἰς τὸν «Κρόμβελλ» τοῦ Οὐγγώ, τὸ «Πειραματικὸν Μυθιστόρημα» τοῦ Ζολᾶ καὶ ὁ «Διάλογος» τοῦ Σολωμοῦ. Τὰ περισσότερα δὲν λέγουν τίποτε νέον, βάσιμον ἢ φρόνιμον. Εἶνε ἐκρήξεις νεαρῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φιλοδόξων, οἱ ὁποῖοι, εἴτε καλῇ, εἴτε καὶ κακῇ τῇ πίστει, φαντάζονται ὅτι ἀνεκάλυψαν τὴν Ἀτλαντίδα τῆς Τέχνης, ἄγνωστον πρὶν ἐντελῶς.

Ἡ ἀλήθεια εἶνε, ὅτι τόσον μεγάλη «ἀνακάλυψις» δὲν ὑπάρχει πραγματικῶς οὔτε εἰς τὰ «μανιφέστα» ποὺ μένουν ἱστορικά. Τὸ καθαυτὸ νέον ποὺ περιέχουν καὶ τὸ καθαυτὸ βάσιμον, δὲν εἶνε οὔτε τὸ δέκατον τοῦ ὅλου. Τὰ ἐπιβάλλει ὅμως ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ἰσχυρὰ προσωπικότης καὶ τὸ μέγα τάλαντον τοῦ κήρυκος, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἐπικαιρότης των, ἡ κάποτε τυχαία. Ὅσον διὰ τὰ «μανιφέστα» τοῦ σωροῦ, ταῦτα καθ' ἑαυτὰ ἀσήμαντα, παράκαιρα καὶ ὑπὸ ἀσημάντων ὑπογεγραμμένα, κανεὶς δὲν θὰ ἐδικαιοῦτο ν' ἀπορήσῃ διὰ τὴν τύχην των. Παρέρχονται γρηγορότερα καὶ ἀπὸ τὸ ἀμφίβολον ἔργον τῶν ἐπιδόξων Σχολαρχῶν. Καὶ ἂν μερικὰ κατορθώνουν μὲ τὴν σοφιστικήν των εὐγλωττίαν νὰ θολώνουν ὀλίγον τὰ νερά, νὰ προσελκύουν τοὺς ἀνερματίστους, νὰ κάμνουν θόρυβον καὶ νὰ σχηματίζουν ἓν εἶδος Σχολῆς, ἀλλὰ καὶ τούτων ἡ βασιλεία δὲν διαρκεῖ περισσότερον ἀπὸ τὴν festa dei baroni, ἀρκεῖ δὲ ὀλίγος χρόνος διὰ νὰ καταδείξῃ τὴν πλάνην, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστηρίζετο τὸ οἰκοδόμημα.

Οὕτως ἢ ἄλλως, τὰ «μανιφέστα», καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ ὁποῖα θὰ ἐθεώρει κανεὶς ἀβλαβῆ, προξενοῦν πολὺ κακὸν εἰς τὴν Λογοτεχνίαν. Εἶνε, ἂν θέλετε, ἡ πληγή της. Πρῶτον διότι παρασύρουν καὶ πολλούς, οἱ ὁποῖοι, ἐὰν δὲν ἐξετρέποντο τῆς ὁδοῦ των καὶ δὲν ἐδούλευον ἐπί τινα χρόνον εἰς τὸ ψευδὲς κήρυγμα, θὰ ***ἔφθανον*** γρηγορώτερα. Δεύτερον διότι, εἰς τὸ θόλωμα τῶν νερῶν ποὺ προκαλοῦν τεχνητῶς καὶ προσκαίρως, πολλαὶ ἀκρισίαι, καὶ συκοφαντίαι ἀκόμη, ἐναντίον παλαιῶν μεγάλων ἀξιῶν, διαδίδονται εὐκόλως καὶ πιστεύονται ἀδίκως. Καὶ τρίτον διότι, μὲ τὸ ἴδιον θόλωμα, ἀντιθέτως, πολλὰ μηδενικὰ ἀνασύρονται ἀπὸ τὴν λήθην ἢ τὴν ἀφάνειαν καὶ ἐπί τινα χρόνον ἐπιπλέουν. Ὅλ' αὐτά, ὡς μικρὰ ἀλλὰ συσσωρευμένα καὶ συχνάκις ἐμφανιζόμενα ἐμπόδια, ἀνακόπτουν τὴν λογοτεχνικὴν πρόοδον τοῦ τόπου καὶ τόσῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον εἶνε παρατηρημένον, ὅτι εἰς ἐποχὰς κυρίως στειρότητος, ἀκινησίας, ἐλλείψεως νέων εὐρώστων ταλάντων, τὰ γελοῖα αὐτὰ μανιφέστα, προβάλλοντα ἀφθόνως καὶ αὐθαδῶς, προσπαθοῦν—καὶ εἴπαμεν ὅτι ἐπ' ὀλίγον τὸ κατορθώνουν—νὰ ὑποτιμήσουν καὶ τὰ παλαιά.

Καὶ ἀκριβῶς τέτοια εἶνε ἡ ἐποχὴ αὐτὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου ἐνῷ σπανιώτατα ἐμφανίζονται νέα τάλαντα, ἔχομεν καθ' ἑβδομάδα καὶ ἀπὸ ἓν φιλολογικὸν «μανιφέστον». Δὲν ἀκούει κανεὶς πλέον παρὰ «ἡ Τέχνη μου» καὶ «ἡ Τέχνη μου»... Ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ μακαρίτου Καμπύση, ὁ ὁποῖος ἐκήρυξεν ὅτι «ὅλοι τῆς Τέχνης του κοπέλλια θὰ γίνουνε», μέχρι τοῦ κ. Σ. Σκίπη, ὁ ὁποῖος ἐξέδωσε προχθὲς τοὺς «Ἐπιλόγους» του—τὸ μανιφέστον του, ὅπως τοὺς ὀνομάζει ὁ ἴδιος,—ἀμέτρητα ἐφάνησαν αὐτὰ τὰ κηρύγματα, εἰς βιβλία, εἰς φυλλάδια, εἰς προλόγους ἰδίων ἢ ξένων λογοτεχνημάτων, εἰς σημειώματα, εἰς ἄρθρα ἀκόμη περιοδικῶν κι' ἐφημερίδων. Ὅπου κάμῃ κανείς, θὰ προσκόψῃ καὶ εἰς ἓν μανιφέστον... Κατήντησε, τελευταίως, αὐτὰ καὶ μόνα νἀποτελοῦν ὅλην σχεδὸν τὴν πνευματικήν μας παραγωγήν.

Εἰκοσάκις ἠναγκάσθην κι' ἐγὼ νὰ κάμω λόγον περὶ αὐτῶν, καταδεικνύων εἰς τοὺς νέους τὸν κίνδυνον τοῦ «μανιφέστου» καὶ τῆς «Σχολῆς» καὶ ὑπενθυμίζων κοινοτάτας ἀλλὰ λησμονημένας παρ' ἡμῖν ἀληθείας. Καὶ ἰδοὺ σήμερον πάλιν ἐγὼ ὑποχρεωμένος νὰ κάμω τὸ ἴδιον, ἐξ ἀφορμῆς τῶν «Ἐπιλόγων», βιβλίου τὸ ὁποῖον θεωρῶ ἐξαιρετικῶς ἐπικίνδυνον εἰς τὴν ἄπειρον νεότητα, ὄχι μόνον διὰ τὴν πλάνην ποὺ κηρύττει, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν εὐγλωττίαν μὲ τὴν ὁποίαν τὸ κάμνει.

Ὁ κ. Σκίπης εἶνε βεβαίως λαμπρὸς ποιητής. Τὸν ἐκτιμῶ τόσον, ὥστε ἔφθασα κάποτε νὰ γράψω, ὅτι ἔρχονται στιγμαὶ ποὺ μοῦ φαίνεται ὁ μεγαλύτερος τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν. Ὡς κριτικὸς ὅμως ἢ αὐτοκριτικός, πιστεύει πράγματα πολὺ παράδοξα. Βεβαίως τὰ πιστεύει εἰλικρινῶς· ἀλλ' ἡ καλὴ πίστις δὲν ἐμποδίζει τὴν πλάνην νὰ εἶνε πλάνη. Ὁλόκληρον δὲ τὸ εὔγλωττον κι' ἐξυπνότατον αὐτὸ βιβλίον στηρίζεται εἰς μίαν πλάνην ἢ μᾶλλον εἰς δύο: Ὁ κ. Σκίπης πιστεύει, ὅτι ἐφεῦρεν ἀφ' ἑνὸς μὲν ***τὸν καθαρισμὸν τῆς μαλλιαρῆς*** πρὸς δημιουργίαν μιᾶς ***δημοτικῆς—καθαρευούσης***· ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἐπιστροφὴν τῆς ποιήσεως εἰς τὸν ἀρχαῖον καὶ γνήσιον ***κλασσικισμόν***. Κι' ἐν ὀνόματι τῶν δύο τούτων ἐφευρέσεων, τῶν ἀλληλενδέτων, ἀξιοῖ τὴν ἀρχηγίαν Νέας Σχολῆς, ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς παλαιᾶς τοῦ Παλαμᾶ καὶ τῆς παλαιοτέρας τοῦ Σολωμοῦ.

Ἄς ἴδωμεν πρῶτον τὴν πλάνην τοῦ κ. Σκίπη περὶ τὴν γλῶσσαν. Ἂν ***μαλλιαρὴ-δημοτικὴ*** δὲν εἶνε παρὰ ἡ γλῶσσα τοῦ Ψυχάρη καὶ τῶν φανατικωτέρων του ὀπαδῶν, ὁ καθαρισμός της ἔχει κηρυχθῆ τοὐλάχιστον ἀπὸ

εἰκοσαετίας. Καὶ ἀκριβῶς μὲ τὸν ἴδιον τρόπον, τὸν ὁποῖον ὡς νέον δῆθεν, προτείνει σήμερον ὁ κ. Σκίπης. Ἂν λάβῃ π. χ. τὸν κόπον νὰ φυλλομετρήσῃ τοὺς πρώτους τόμους τοῦ περιοδικοῦ «Παναθήναια», θὰ συναντήσῃ ἄρθρον τοῦ ὑποφαινομένου—ἀλλὰ χωρὶς καμμίαν ἀξίωσιν μανιφέστου!—κριτικὸν τῶν «Ῥόδων καὶ Μήλων» τοῦ κ. Ψυχάρη, ὅπου διατυποῦνται ῥητῶς αἱ ἀρχαί, «αἱ ὁποῖαι μᾶς χωρίζουν ἀπὸ τὸν ψυχαρισμόν». Εἶνε αἱ ἀρχαὶ τοῦ κ. Σκίπη, ἔτεινον δὲ εἰς τὸν καθαρισμόν, τὴν ἀνύψωσιν, τὴν ἐξευγένισιν καὶ οὕτως εἰπεῖν τὴν πνευματοποίησιν τῆς «μαλλιαρῆς» ὥστε ν' ἀποκτήσωμεν ἐντὸς ὀλίγου μίαν εὔχρηστον δημοτικήν, ἀληθινὴ ***ἑλληνικὴν γλῶσσαν,*** τὴν ὁποίαν καὶ ἀπεκτήσαμεν. Διότι ἄλλη πλάνη τοῦ κ. Σκίπη εἶνε ὅτι τὸ γλωσσικὸν ζήτημα δὲν ἐλύθη ὡς τώρα παρὰ μόνον θεωρητικῶς, διὰ νὰ λυθῇ δὲ καὶ πρακτικῶς πρέπει νὰ ἔλθουν «συγγραφεῖς μὲ γοῦστο».

Ἀλλὰ τέτοιοι συγγραφεῖς, καὶ πεζογράφοι καὶ ποιηταί, εὐτυχῶς ἦλθαν. Ἂν δὲν τοὺς γνωρίζῃ ἢ ἂν δὲν τοὺς ἀναγνωρίζῃ ὁ κ. Σκίπης—πολὺ περίεργον, ἀφοῦ μεταξὺ αὐτῶν ἐγὼ θὰ ἔβαζα καὶ τὸν ἴδιον κ. Σκίπην!— τόσο τὸ χειρότερον διὰ τὸ μανιφέστον του. Ὁ κόσμος ὅμως ποὺ διαβάζει λογοτεχνίαν — ποίημα, μυθιστόρημα, δρᾶμα — οὔτε θέλει ν' ἀκούσῃ ἄλλην γλῶσσαν ἀπὸ τὴν ὡραίαν «δημοτικὴν καθαρεύουσαν» τὴν ὁποίαν ἐμόρφωσαν, μορφώνουν καὶ μεταχειρίζονται οἱ λογοτέχναι αὐτοί. Ὅσον δὲ δι' ἐκείνους τῶν ὁποίων τὰ γλωσσικὰ τέρατα ἁλιεύει ὁ νέος διδάσκαλος, ἄς εἶνε ἥσυχος ὅτι κανεὶς δὲν τοὺς διαβάζει καὶ κανεὶς δὲν τοὺς μιμεῖται, παρὰ μερικοὶ παράφρονες. Ὁμολογῶ ὅτι ἡ ἀμβλυωπία τοῦ κ. Σκίπη εἰς αὐτὸ τὸ κεφάλαιον μοῦ προξενεῖ κατάπληξιν. Δὲν ἔτυχε λοιπὸν νὰ διαβάσῃ ποτὲ οὔτε μίαν σελίδα ἀπὸ τὸν «Κόκκινον Βράχον»; Ἀκόμη ὅμως περισσότερον μὲ κάμνει ν' ἀπορῶ ἡ ἀνάμιξις εἰς τοὺς καταλόγους του καὶ ποιητῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν γράφουν παρὰ ὑπερμαλλιαρήν. Τί μέτρον λοιπὸν μεταχειρίζεται ὁ κ. Σκίπης, διὰ νὰ καταλέγῃ μεταξὺ τῶν ἐντίμων συντελεστῶν τοῦ καθαρισμοῦ τῆς γλώσσης ἀπὸ ἐδῶ τὸν Χρηστομᾶνον, τὸν Νιρβάναν καὶ τὸν Παπαντωνίου, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τὸν «Ὀδυσσέα» τοῦ κ. Γερανοῦ;

Τὸ συμπέρασμα εἶνε, ὅτι αὐτὰ ποὺ μᾶς λέγει διὰ τὴν γλῶσσαν ὁ κ. Σκίπης, τὰ ὀρθὰ γενικῶς, μᾶς τὰ εἶπαν ἄλλοι πρὸ πολλοῦ. Ὅσον δὲ δι' αὐτὰ ποὺ μᾶς λέγει διὰ τὴν ποίησιν, ὄχι μόνον μᾶς τὰ εἶπαν κατὰ καιροὺς καὶ ἄλλοι, ἀλλὰ δὲν εἶνε οὔτε κἂν ὀρθά. Ἡ ἐπιστροφὴ εἰς τὸν ἀρχαῖον κλασσικισμόν, καὶ ὄχι κἂν γενικῶς, ἀλλ' εἰδικώτατα εἰς τὸν ***ἀττικόν***, ἀποκλειομένου κάθε ***ἐπαρχιωτικοῦ*** (τοῦ βοιωτικοῦ π. χ.) καὶ εἰς τὸν ***ἀπολλώνειον***, ἀποκλειομένου κάθε ***διονυσιασμοῦ***, εἶνε δόγμα, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν εἰμπορεῖ νὰ ὑπαχθῇ ὁλόκληρος ἡ ποίησις. Ὡς ποιητής, ὁ κ. Σκίπης εἶν' ἐλεύθερος βέβαια νὰ συνθέτῃ κατ' αὐτὴν τὴν τεχνοτροπίαν· ὡς κριτικὸς ὅμως δὲν εἰμπορεῖ νὰ κηρύττῃ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλη. Διότι τὰ πράγματα θὰ τὸν διαψεύδουν πᾶσαν στιγμήν. Ἐν γένει δὲ—καὶ τοῦτο κυρίως θὰ ἤθελα νὰ τονίσω—ἡ χειροτέρα κριτικὴ εἶν' ἐκείνη, ἡ ὁποία λαμβάνει ὡς μέτρον ἓν τοιοῦτον ἀποκλειστικὸν καὶ περιωρισμένον δόγμα, μὲ τὸ ὁποῖον μετρούμενος καὶ ὁ μεγαλύτερος ποιητής, θὰ ἠδύνατο νὰ εὑρεθῇ ***σκάρτος***, ὅπως, ἀπεναντίας, νὰ θεωρηθῇ μεγάλος καὶ ὁ μετριώτερος.

Οὕτω, κατὰ τὸν κ. Σκίπην, ὁ μέγιστος τῶν συγχρόνων ποιητῶν φαίνεται νὰ εἶνε ὁ Ζὰν Μορεάς, ἐπειδὴ εἶχεν ἐναγκαλισθῆ τελευταίως τὸν ἀττικὸν κλασσικισμὸν κι' ἐμιμεῖτο τελείως τὸν Εὐριπίδην καὶ τὸν Σοφοκλέα. Ὁ Σολωμὸς εἶναι μέτριος—πάντοτε κατὰ τὸν κ. Σκίπην—διότι ἠγνόει αὐτὸν τὸν κλασσικισμόν. Ὁ Παλαμᾶς δὲν ἀξίζει τίποτε, διότι εἶνε βοιωτὸς ὅπως ὁ Πίνδαρος—καὶ ὁ Πίνδαρος δὲν ἄρεσε διόλου εἰς τὸν Ζὰν Μορεάς!—ἀπ' ὅλον του δὲ τὸ ἔργον δὲν ξεχωρίζουν παρὰ ὀλίγοι στίχοι, οἱ ὁποῖοι ἔτυχε νὰ εἶνε κλασσικοί, ὅπως καὶ οἱ στίχοι τοῦ μετριόφρονος ἠθοποιοῦ κ. Βέλμου. Μὲ ἄλλους λόγους, μετρούμενοι μὲ τὸ μέτρον τοῦ κ. Σκίπη, ὁ Βέλμος εἶναι ἀνώτερος ποιητὴς τοῦ Παλαμᾶ. Ἐπίσης ἡ Ἑπτανησιακὴ Σχολὴ ἔπεσε, καὶ ἦτο καιρὸς νὰ πέσῃ, διότι δὲν ἦτο κλασσική· ὁ δὲ τελευταῖος της ἀντιπρόσωπος, ὁ συμπαθὴς Μαβίλης, δὲν σώζεται παρὰ μόνον διὰ τὴν «Λήθην». Οἱ μόνοι ἀξιομίμητοι ***Ἕλληνες*** ποιηταί—πάντοτε κατὰ τὸν κ. Σκίπην—εἶνε ὁ Ζὰν Μορεάς, ὁ Κάλβος καὶ ὁ Φώσκολος· ὅλοι δὲ οἱ ἄλλοι, μηδὲ τοῦ Βαλαωρίτου ἐξαιρουμένου, δὲν εἶνε ποιηταὶ παρὰ ἐκεῖ ὅπου τυχαίως φαίνονται κλασσικοί.

Ἐννοεῖται ὅτι αὐτὰ ὁ κ. Σκίπης δὲν τὰ λέγει αὐτολεξεί. Τὸ ἐξάγω ἀπὸ τοὺς διαφόρους κριτικοὺς ἀφορισμοὺς τοὺς ἐγκατεσπαρμένους ἀτάκτως εἰς τὸ βιβλίον του. Θὰ ἠμποροῦσε λοιπὸν καὶ ν' ἀρνηθῇ τὰ συμπεράσματά μου ἐπὶ τῶν προσώπων. Διὰ τοῦτο ἀσφαλέστερον εἶνε νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὰ πράγματα. ***Ὁ πόνος***, ἰδοὺ τὸ βάθος τῆς κλασσικῆς ποιήσεως! Ὁ κ. Σκίπης τὴν φαντάζεται ὡς ἄγαλμα, τοῦ ὁποίου βάθρον εἶνε ὁ πόνος. Ὥστε αὐτὴ εἶνε ἡ ποίησις, ἔξω τῆς ὁποίας δὲν ὑπάρχει ἄλλη! Ἀλλὰ τὸ πιστεύετε σεῖς; Θὰ εὑρεθῇ ἄνθρωπος ἱκανὸς νὰ τὸ πιστεύσῃ; Ὑποθέτω ὅτι τὸ ἄγαλμα ἀρκεῖ νὰ εἶνε ὡραῖον, ὅσον δὲ διὰ τὸ βάθρον του, εἰμπορεῖ νὰ εἶνε καὶ ὁ πόνος, καὶ ἡ ἡδονή, καὶ ὁ ἔρως, καὶ ὁ θάνατος, καὶ ἡ διονυσιακὴ μέθη, καὶ ἡ ἀπολλώνειος γαλήνη καὶ ὅ,τι θέλετε! Ἀφίνω δὰ ὅτι εἰς τὴν ποίησιν καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ «ἄγαλμα» εἰμπορεῖ ἐξαίρετα νὰ μὴν εἶνε παρὰ μία σκιά, ὅπως τόσα θαυμάσια πλάσματα τοῦ ρομαντισμοῦ.

Ἔπειτα, διατί μόνον ἡ λυρικὴ ποίησις πρέπει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἀπολλώνειον γαλήνην τοῦ ἀττικοῦ κλασσικισμοῦ; Ὑποθέτω ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ περιληφθῇ καὶ τὸ μυθιστόρημα καὶ τὸ δρᾶμα... Ἀλλ' ὅσον εἶνε δυνατόν, εἰς τὰς ἡμέρας μας, νὰ γράφωμεν μυθιστορήματα μόνον κατὰ τὴν «Κύρου παιδείαν» τοῦ Ξενοφῶντος ἢ ἔστω κατὰ τὰ ὑποδείγματα τοῦ Λόγγου καὶ τοῦ Ἀχιλλέως Τατίου, θεατρικὰ ἔργα μόνον κατὰ τοὺς «Πέρσας» καὶ τὰς «Θεσμοφοριαζούσας», ἄλλο τόσον εἰμπορεῖ νὰ περιορισθῇ καὶ ὅλη ἡ λυρικὴ ποίησις εἰς τὰς μιμήσεις τῶν χορικῶν τοῦ Σοφοκλέους καὶ νὰ ἔχῃ ὡς μοναδικὰ νεώτερα ὑποδείγματα τοὺς «Τάφους» καὶ τὰς «Χάριτας» τοῦ Φωσκόλου, τὰς «Στροφὰς» καὶ τὴν «Ἰφιγένειαν» τοῦ Μορεάς, τὰς «Ὠδὰς» τοῦ Κάλβου καὶ τὴν «Ἀνθολογίαν» τοῦ κ. Σκίπη. Δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι ὅλ' αὐτὰ εἶνε θαυμάσια καὶ ἀξιομίμητα ἔργα· ἀλλ' ὑπάρχουν, εἰς τὸν κόσμον καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, τόσα ἄλλα ὡραῖα καὶ διαφορετικά!...

Αὐτὰ περὶ τῶν «Ἐπιλόγων» τοῦ κ. Σκίπη, ὅταν τοὺς κρίνῃ κανεὶς ***μόνον*** ὡς «μανιφέστον», ὡς κήρυγμα δηλαδὴ μιᾶς Σχολῆς, ἡ ὁποία, ἐν ὀνόματι τοῦ ἀττικοῦ κλασσικισμοῦ, θὰ ἐζήτει τὸν ἀπαγχονισμὸν τοῦ κ. Παλαμᾶ ἀπὸ τῆς μετώπης τοῦ Παρθενῶνος. Ὡς βιβλίον ὅμως, θὰ ἤμουν ἄδικος ἂν δὲν ἔλεγα ἐδῶ, ὅτι εἶνε πολὺ ἐνδιαφέρον, ὄχι μόνον ὡς ἀπολογία μιᾶς ἀτομικῆς τεχνο-

τροπίας, ἀλλὰ καὶ ὡς κάτι γενικώτερον. Διότι περιέχει πολλὰς πραγματικῶς ὡραίας σκέψεις, ἐπιγραμματικῶς δι κτυπωμένας κι' ἐκφραζούσας ἀληθείας, αἱ ὁποῖαι ἰσχύουν ἀνεξαρτήτως πάσης Σχολῆς. Ἔχω σημειώσει ἰδιαιτέρως τὰς ὑπ' ἀριθ. 18, 21, 56, 59, 67, 73, 106, 107, 114, 118 καὶ ἄλλας πολλάς. Αὐτὰς βεβαίως εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ τὰς παραδεχθῇ, νὰ τὰς ἀπολαύσῃ, εἴτε κλασσικὸς εἶνε, εἴτε ... ρομαντικός.

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Σημ. Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐπιστολῆς τοῦ φίλου κ. Ξενοπούλου πρὸς τὸν «Νουμᾶν» δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ φύλλον του τῆς 15 Νοεμβρίου ἐ. ἔ. ἔχομεν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ προβῶμεν εἰς τὴν διόρθωσιν τῶν ἐκ παραδρομῆς τυπογραφικῶν σφαλμάτων εἰς τὸ τόσον θόρυβον προξενῆσαν ἄρθρον τοῦ κ. Ξενοπούλου: «Τὸ ὡραῖον παρελθόν» δημοσιευθὲν εἰς τὸ 13-14 τεῦχός μας (σελ. 166—167). Καὶ δή: εἰς σελ. 167 α' στήλη στιχ. ἐκ τῶν κάτω 22 γράφε: Στεφανίδην ἀντὶ τοῦ ἐσφαλμ. Στελανίδην, ὁμοίως β'. στήλην στιχ. 1 μετὰ τὸ τετράστιχον γράφε: ἀθάνατον ἀντὶ ἀδύνατον.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ: 1890 ἀντὶ τοῦ ἐσφαλμ. 1870 καὶ ὑποψία ἀντὶ τοῦ ἀποψία αὐτὰ εὐθύνουν τὸν «Νουμᾶν», ὅστις ἀν ημοσίευσε τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον τοῦ κ. Ξενοπούλου.—

ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΟΜ. ι 447--460

Ἀγαπητέ μου κριέ, διὰ τί μοῦ βαδίζεις διὰ μέσου τοῦ σπηλαίου κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, τελευταῖος ἀπὸ ὅλα τὰ γιδοπρόβατα ; καὶ ὅμως ποτὲ πρότερον δὲν ἤρχεσο μένων τόσον ὀπίσω ἀπὸ τὰ ἄλλα πρόβατα, ἀλλὰ πολὺ πρῶτος ἔτρωγες εἰς τὴν βοσκὴν τὰ τρυφερὰ βλαστάρια τῆς χλόης μὲ μεγάλα καὶ ὑπερήφανα βήματα, πρῶτος δὲ κατέβαινες εἰς τὰ ῥεύματα τῶν ποταμῶν, πρῶτος δὲ ἐπεθύμεις νὰ γυρίζῃς εἰς τὴν στάνην τὴν ἑσπέραν· τώρα ὅμως κατὰ τελευταῖος ! Χωρὶς ἄλλο σὲ καίει ὁ πόνος διότι δὲν βλέπεις τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ κυρίου σου, τὸν ὁποῖον ἐτύφλωσεν ἄνθρωπος ἄνανδρος μὲ τοὺς ἀξιοθρηνήτους συντρόφους του, ἀφ' οὗ προηγουμένως κατέβαλε τὸ λογικόν μου μὲ οἶνον, ὁ Οὖτις, διὰ τὸν ὁποῖον ἔχεις τὸν λόγον μου ὅτι δὲν ἔχει ἀκόμη διαφύγει τὸν θάνατον. Ἄχ νὰ εἶχες τὰ ἴδια μυαλὰ μὲ ἐμὲ καὶ νὰ εἶχες τὸ χάρισμα νὰ ὁμιλῇς, ὥστε νὰ μοῦ ἔλεγες ποῦ κρυμμένος ἐκεῖνος ὁ ἀλιτήριος προσπαθεῖ τώρα νὰ ἀποφύγῃ τὴν λύσσαν μου ! Ἐὰν μοῦ ἔκαμνες αὐτὴν τὴν χάριν, τότε τὰ μυαλά του θὰ ἐσκορπίζοντο μέσα εἰς τὸ σπήλαιον ἄλλα ἐδῶ καὶ ἄλλα ἐκεῖ καθ' ἣν στιγμὴν θὰ ἐκτύπουν τὴν κεφαλήν του κατὰ γῆς, ἡ δὲ καρδία μου θὰ ἀνεκουφίζετο ἀπὸ τὰ κακά, τὰ ὁποῖα μοῦ ἐπροξένησεν ὁ οὐτιδανὸς Οὖτις.

Ὁ Sitzler καὶ ἐν τῷ ἔργῳ Ein ästhetischer Kommentar zu Homers Odyssee. Paderboru 1906, καὶ ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς Ὀδυσσείας Faesi-Sitzler παρατηρεῖ ὅτι ὁ λόγος τοῦ Κύκλωπος Πολυφήμου πρὸς τὸν κριὸν αὐτοῦ καθ' ἣν στιγμὴν οὗτος φέρων ὑπὸ τὴν κοιλίαν τὸν Ὀδυσσέα πρόκειται νὰ ἐξέλθῃ τοῦ σπηλαίου ἔχει πολλὴν τὴν τραγικὴν εἰρωνείαν· καὶ δὴ σημειοῖ ταύτης: α') ὁ Πολύφημος ζητεῖ παρὰ τοῦ κριοῦ τὴν κρύπτην τοῦ Ὀδυσσέως καὶ ὁ κριὸς ἔχει ἤδη πρὸ τοῦ Κύκλωπος αὐτὸν τὸν Ὀδυσσέα ! β') ζητεῖ παρὰ τοῦ κριοῦ νὰ καταδείξῃ τὸν Οὖτιν πρὸς παραδειγματικὴν τιμωρίαν καὶ ὅμως αὐτὸς ὁ κριὸς ἀπάγει αὐτὸν ἐν τῇ αὐτῇ στιγμῇ διὰ παντὸς ἐκ τοῦ σπηλαίου !

Καὶ ὅμως ὁ λόγος οὗτος ἔχει καὶ δύο ἄλλα σημεῖα χαριεστάτης, ἀλλὰ καὶ πικροτάτης εἰρωνείας, τὰ ὁποῖα διέλαθον τὸν ἔγκριτον ὁμηροδίφην: α') ὁ Πολύφημος εὔχεται νὰ εἶχε καὶ ὁ κριὸς τὰ ἴδια μυαλὰ μὲ τὰ ἰδικά του..., καὶ ὅμως ὁ νοῦς του ὑποστὰς πρὸ ὀλίγου διανοητικὰς ἐξετάσεις ἐνώπιον ἐξεταστικῆς ἐπιτροπείας ἐκ τριῶν κισσοβίων οἴνου ἔτυχε πανηγυρικῶς πλήρους τοῦ μηδενικοῦ ὡς βαθμοῦ ! καὶ ὅμως ἤδη εὔχεται νὰ εἶχε καὶ ὁ κριὸς τὰ ἴδια μυαλά, τὴν αὐτὴν χονδροειδῆ ἠλιθιότητα ! καὶ β') ὁ Κύκλωψ, ὅστις πρὸς τὸν Ὀδυσσέα, ἐπικαλούμενον τὴν ξενίαν καὶ ἐπισσείοντα τὸν ξένιον Δία, ἔλεγε μεγαλαύχως : ***Θὰ εἶσαι ἠλίθιος, ὦ ξένε, ἢ θὰ ἔχῃς ἔλθει ἀπὸ πολὺ μακρινὸν μέρος, διὰ νὰ ἔχῃς τὴν ἀφέλειαν νὰ μοῦ συνιστᾷς νὰ φοβοῦμαι τοὺς θεοὺς ἢ νὰ προφυλάττωμαι ἀπ' αὐτούς. Διότι οἱ Κύκλωπες δὲν λογαριάζουν οὔτε Δία οὔτε τοὺς ἄλλους Θεούς, διότι ἀληθινὰ εἴμεθα πολὺ ἀνώτεροι ἀπ' αὐτοὺς εἰς τὴν δύναμιν,*** ὁ Κύκλωψ ὁ ὁμιλῶν τοιαύτην γλῶσσαν περὶ τῶν θεῶν, ὁ θεωρῶν ἑαυτὸν φέρτερον τῶν θεῶν, ἐπικαλεῖται, ὦ τῆς σκληρᾶς εἰρωνείας !, ἐπικαλεῖται σήμερον τὴν συνδρομὴν καὶ αὐτοῦ τοῦ κριοῦ !

Δ. Ν. ΓΟΥΔΗΣ

Γυμνασιάρχης τοῦ Προτύπου Κλασσικοῦ Γυμνασίου.

(Προσεχῶς Αἰσθητικὴ ἑρμηνεία Ὁμ. 79—80, 119).

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΕΣ

Lingua latina est antiqua.

Ὁμολογῶ ὅτι ἡ φράσις αὕτη μοῦ ἔμενε περισσότερον πάσης ἄλλης ἐν τῇ διανοίᾳ ἀφ' ὅτου πρὸ δεκαεξαετίας ἀπεμακρύνθην τῆς διδασκαλίας τῆς λατινικῆς διὰ νὰ ἐπιδοθῶ εἰς τὴν τῆς γαλλικῆς.

Ὁποία ὅμως ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξίς μου, ὅτε, κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος παρακληθεὶς νὰ προγυμνάσω μαθητάς τινας ἐπανεξεταστέους, ἤκουον παρ' αὐτῶν τὴν αὐτὴν πολλάκις συλλαβὴν λατινικῶν λέξεων διμόρφως προφερομένην !

Ἐνόμισα πρὸς στιγμὴν ὅτι ἤκουον τρίζοντα τὰ ὀστᾶ τοῦ Κάτωνος, τοῦ Κικέρωνος, τοῦ Ὁρατίου καὶ τόσων ἄλλων κατὰ τῶν βλασφημούντων τὴν γλῶσσαν τῆς αἰωνίας Ῥώμης. Ἀλλ' ἐνεθυμήθην τότε ὅτι ἄλλοι τῶν Εὐρωπαίων ἄλλως πολλὰ στοιχεῖα τῆς λατινικῆς προφέρουσιν ἢ μᾶλλον ὅτι ἕκαστοι ἐγγύτερον πρὸς τὴν ἑαυτῶν γλῶσσαν.

Ἐπίσης ἐσκέφθην ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ διδασκαλία τῆς γλώσσης ταύτης εἰσήχθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Βαυαρῶν, οἵτινες πολὺ σωφρόνως ποιοῦντες προέφερον καὶ προφέρουσιν αὐτὴν ἐγγύτερον πρὸς τὴν γλῶσσάν των. Τούτου ἕνεκα ἐνόμισα ὅτι ὁ εἰσαχθεὶς ἐν τῇ προφορᾷ νεωτερισμὸς δὲν ἦτο ἔγκλημα καθοσιώσεως καὶ ὅτι δὲν θὰ ἐκινδυνεύομεν νὰ ἀκούσωμεν τὸ «Censeo Græciam esse delendam», ἂν ἀπεβλέπομεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν σκοπιμότητα τῆς προσαρμογῆς τῆς προφορᾶς πρὸς τὰς παρ' ἡμῖν αἰσθητὰς παιδαγωγικὰς ἀνάγκας.

Ἰδοὺ δηλαδὴ πῶς ἐσκέφθην.

Παρ' ἡμῖν μόνη ζωντανὴ γλῶσσα ξένη διδάσκεται ἡ γαλλική, ἡ ὁποία μὲ τὴν γερμανικὴν προφορὰν τῆς λατινικῆς διεξάγει καθ' ἡμέραν ἐν τοῖς φωνητικοῖς ὀργάνοις τῶν μαθητῶν μας γαλλογερμανικὸν πόλεμον ἐξοντώσεως, ὅστις μέχρι τῆς στιγμῆς εἶναι ἀμφίροπος, διότι ἡ διδασκαλία ἀμφοτέρων τῶν γλωσσῶν ἄρχεται περίπου πραγματικῶς ἀπὸ τῆς πρώτης γυμνασιακῆς τάξεως καὶ κέκτηται ἑβδομαδιαίως ἴσον ἀριθμὸν ὡρῶν. Συνηθέστατον ὅμως ἀποτέλεσμα τοῦ ἀμφιρρόπου ἀγῶνος εἶναι ἡ τελεία συντριβὴ τῶν ἀντιμαχομένων, ἀνύπαρκτος δὲ ὁ καρπός, ἡ νίκη, διότι ἐφαρμόζεται τὸ τοῦ ποιητοῦ: «Et le combat cessa faute de combattants».

Ἀλλὰ τὸ ἑλληνικὸν ἀναλυτικὸν πρόγραμμα δὲν προδιαγράφει βεβαίως ὡς σκοπὸν τὴν ἀλληλοκτονίαν τῶν δύο γλωσσῶν, ἀλλὰ τὴν μάθησιν τῆς μὲν νεκρᾶς ἑρμηνευτικῶς, τῆς δὲ ζώσης προφορικῶς, γραπτῶς καὶ ἑρμηνευτικῶς, ἤτοι τῆς μὲν πρώτης ὅπως νοῶμεν τὰ ἀναγιγνωσκόμενα κείμενα, τῆς δὲ δευτέρας ὅπως ὁμιλῶμεν αὐτὴν ὀρθῶς προφέροντες, γράφωμεν αὐτὴν ἀπταίστως καὶ ἑρμηνεύωμεν ἀναγιγνώσκοντες.

Ὥστε τῆς μὲν νεκρᾶς γλώσσης ἡ διδασκαλία ἐπιδιώκει ***ἕνα*** μόνον σκοπόν, τῆς δὲ ζώσης ***τρεῖς*** σκοπούς, ὅπερ σημαίνει ὅτι ἡ ***ζῶσα*** εἶναι ***τριπλασίως*** χρησιμοτέρα τῆς νεκρᾶς, ἂν μὴ περισσότερον.

Διὰ τοῦτο τολμῶ, χωρὶς νὰ παύσω σεβόμενος τοὺς δημιουργοὺς τοῦ λατινικοῦ πολιτισμοῦ, νὰ προτείνω τὴν ἐξῆς ταπεινὴν γνώμην ἢ μᾶλλον νὰ ἐρωτήσω ὡς ἀκολούθως μετ' εὐλόγου, ὡς νομίζω, ἀπορίας.

Διατὶ νὰ μὴ προσαρμόσωμεν καὶ ἡμεῖς, ὅσον τοῦτο εἶναι δυνατόν, τὴν προφορὰν τῆς λατινικῆς πρὸς τὴν τῆς γαλλικῆς γλώσσης, ὥστε ν' ἀποφεύγωμεν κατὰ τὸ δυνατὸν τοὺς καθημερινοὺς αὐτοὺς γαλλογερμανικοὺς πολέμους, οἱ ὁποῖοι, ἐν ᾧ μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν ἐθνοτήτων ἐλήξαν κινδυνεύουσι νὰ διαιωνισθῶσιν ἐν Ἑλλάδι;

Φρονῶ ὅτι οὔτε ἡ γαλλικὴ προφορά, οὔτε καὶ ἡ γερμανικὴ εἶναι ὅμως πρὸς τὴν λατινικὴν ἐγγυτέρα, ἀλλ' οἱαδήποτε τούτων καὶ ἂν ἦτο, οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν Ἰταλὸν ἢ τὸν Ρουμάνον ν' ἀκολουθήσῃ αὐτήν, ἀφ' οὗ οἱ δύο τελευταῖοι οὗτοι ἔχουσιν οἱουδήποτε ἄλλου γνησιωτέρους τῆς καταγωγῆς ἐκ τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων τίτλους.

Δι' ὃ θέτω τὸ ζήτημα ἐνώπιον τῶν ἐπαϊόντων ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θὰ λυθῇ ἐπωφελῶς διὰ τὴν σπουδάζουσαν ἑλληνικὴν νεότητα, ἥτις δικαίως ἴσως δυσκολεύεται νὰ ἐπιτελέσῃ προόδους εἰς τὴν διελκυστίνδα αὐτὴν τῆς γλωσσικῆς διδασκαλίας.

Ι. Δ. ΦΩΚΙΤΗΣ

Καθηγητὴς τοῦ προτύπου Κλασσικοῦ Γυμνασίου

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

Οὐδεμία ἀπόδειξις εἰσπράξεως ἔχει ἰσχὺν ἂν δὲν φέρῃ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Ἰδιοκτήτου-Διευθυντοῦ κ. Γεωργίου Ν. Ἰωάννου, πρὸς ὃν δέον ν' ἀπευθύνωνται ἅπασαι αἱ ἐπιστολαὶ καὶ τὰ χρηματικὰ ἐμβάσματα.

Τὰ Γραφεῖα τοῦ «Παντογνώστου» μετεφέρθησαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἱπποκράτους ἀριθ. 32.

ΤΑ ΣΑΤΥΡΙΚΑ ΜΑΣ

Η ΦΙΛΑΡΕΣΚΗ...!

Κυρά, ποὺ σὲ βαρέθηκε νὰ σὲ θωρεῖ ὁ καθρέφτης
Γιατὶ δὲ συλλογίζεσαι τὸ χρόνο ποὔναι κλέφτης;
Ἂν εἶσαι ἀφράτη κι ὄμορφη καὶ καλοκαιμωμένη,
Πέ μου, τὰ χρόνια σὰν διαβοῦν στὸν ἄνθρωπο τὶ μένει;

ΓΥΝΑΙΚΑ...!

Λένε πὼς εἶσαι μιὰ θεότρελλη
ποὺ τὸν καθένα κοροϊδεύεις.
Κὰι πὼς σὰν μέλισσα στὰ λούλουδα
ἐδῶ κι ἐκεῖ τὸν ἔρωτα γυρεύεις.

Λένε πὼς εἶσαι μιὰ ξετσίπωτη
ἄλλοτε ντροπαλή, μὰ πεισματάρα.
Πολλὲς φορὲς τσαχπίνα, μὰ καλόβουλη
κι ἄλλες φορὲς σὰν τὶς γρηὲς γκρινιάρα.

Αὐτὰ μοῦ λέν ἀπὸ τὴ ζήλεια τους
γνωστοί μου καὶ γνωστοί σου πέντε-δέκα.
Κι ἐγὼ τοὺς εἶπα... δὲν ἐννοιώσατε
κακόγλωσσοι πὼς εἶναι μιά... γυναῖκα!

ΤΖΙΜ - ΜΠΙΛ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΟΥ ΚΛΕΑΝΘΗ

ΤΑ ΚΟΥΡΕΛΙΑ

Παρᾶ μὲ τρεῖθ οὐρὲθ ἔφτιαθε κάποτε ἡ Κυβέλη
μ' ἐκεῖνο τὸ «Κουρέλι».
Κ' ἐγὼ ποὺ τριγυρνῶ μὲ τὰ κουρέλια θτὴν Ἀθήνα,
πθωφάω ἀπὸ τὴν πεῖνα.

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΦΑΝΟΥΡΙΟΥ

Τοῦ Ἁγίου Φανουρίου τὴ βραδιὰ
μὲ τρελὴ ἀπὸ τὸν ἔρωτα καρδιὰ
θτὸ προθκέφαλό μου βάζω—τὶ καημοί !
δυὸ μπουκιὲθ ἀπὸ τὸ κθερό μου τὸ πθωμί.

Μὰ γουργούριζε ἡ κοιλιά μου θτὸ βυθὸ
καὶ τοῦ κάκου προθπαθῶ νὰ κοιμηθῶ.
Καὶ θηκώνομαι καὶ τρώγω τὸ πθωμὶ
— τὸ πιθτεύειθ ; — καὶ κοιμοῦμαι θτὴ θτιγμή.

ΔΙΑΦΘΟΡΕΥΣ

Δὲ βρῆκα ἕνα βρακὶ γιὰ τὸ χειμώνα
κι ἀλίμονο τὶ θὰ γενεῖ τὸ χάλι μου·
γυρίζω κουρελιάρηθ ὥθ τὸ γόνα
κ' ἐκθέτω θτὸ δημόθιον τὰ κάλλη μου.

Δὲν κθαίρω ποῦθε πήρανε τὴ μόδα
τὰ πλήθη τῶν ἀτθίδων τὰ θεθπέθια,
ποὺ δόθ του κθεθκεπάζονταθ τὸν πόδα,
θυνάπτουνε θτοὺθ δρόμουθ θυνοικέθια.

Μὰ χτὲθ ὁ χωροφύλακθ ἀναιτίωθ
μὲ τοῦ βρακιοῦ μου τᾶβαλε τὰ κρόθθια,
διότι, λέει ἐθχάτωθ—τὶ ἀθτεῖοθ !
διέφθειρα τὰ ἤθη τὰ δημόθια.

VESPER

ΑΠΟ ΟΣΑ ΒΛΕΠΩ ΚΙ' ΟΣΑ ΣΚΕΠΤΟΜΑΙ

Μπαίνουμε λοιπὸν καὶ στὸν Γενάρη.—Κατὰ τὸν Καζαμίαν ἐπίκεινται μεγάλα ψύχη καὶ χιόνες.—Ὅστις ἀμφιβάλλει, ἂς ἀναγνώσῃ τὴν συνέχειαν....

Τὸ παλτὸ εἶναι πλέον διὰ τοὺς πολλοὺς μία ἀνάμνησις.—Ἀποφεύγετε λοιπὸν, εἰς τὴν ἐποχὴν αὐτήν, τὰς ἀναμνήσεις, αἵτινες φέρουν **ῥίγη** συγκινήσεων.

Ἐγράφη ὅτι εἰς τὴν ποινὴν ***τοῦ θανάτου*** κατὰ τῶν αἰσχροκερδῶν στηρίζονται ***αἱ μέγισται ἐλπίδες***.—Ἀσφαλῶς ὁ γράψας εἶναι ***κληρονόμος*** κάποιου προμηθευτοῦ ἀλεύρων τοῦ Δημοσίου.

Φαίνεται ὅτι εἰς τὸ Σούνιον ἔπεσαν φασιανοί.—Καὶ ὁ κ. Σκουλούδης προτιμᾷ νὰ σκοτώνῃ τζάμπα τὸν καιρόν του καὶ τοὺς φασιανούς, παρὰ νὰ σκοτώνεται, ὡς ὁ ὑποφαινόμενος γιὰ ἕνα κουνουπίδι, πληρώνων δραχμάς . . . (Λογοκρισία δώδεκα δραχμῶν διὰ τὸν φόβον τοῦ μανάβη μου).

MORMORIO

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΥ

Ἑλληνικὸν Μυθιστόρημα εἰς δύο αὐτοτελῆ μέρη

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΜΕΣΘΕΝΕΥΣ

ΙΘ΄.

Η ΨΥΧΡΟΛΟΥΣΙΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὁ Ἱερώνυμος εἶναι τώρα εἰς τὸ πρῶτον σκαλοπάτι τοῦ σπιτιοῦ τοῦ ἰατροῦ κυρίου Λεωνίδα· καὶ ἡ Βιολέττα, ποῦ τὸν ἐπερίμενε, εὑρίσκεται εἰς τὸ κεφαλόσκαλο.

—Ἀπὸ ἐδῶ σὲ ὑποδέχομαι, διὰ νὰ σοῦ ζητήσω σκοῦζες, ποὺ δὲν ἦρθε ὁ ἄντρας μου νὰ σ' ἀφήσῃ μιὰ κάρτα, ὕστερ' ἀπὸ τὴ χθεσινὴ ἐνόχλησι, ποὺ σοῦ δώσαμε. Ἀλλὰ τὸν βλέπεις· ὑποφέρει ὁ δύστυχος καὶ δὲν μπορεῖ νὰ κουνηθῇ ἀπὸ τὴν πολυθρόνα του.

—Μὰ τὰ ξεκαθαρίσαμε δὰ αὐτὰ ἀπὸ χθές· τὰ εἴπαμε· πάει αὐτό. Εἶσθε καλά ; ὁ μικρός σας ;

—Ἄ ! τί μικρὸς ὡς τόσο ; ἴσα μὲ 'κεῖ ἀπάνω· ἅμα τὸν γνωρίσῃς καλὰ Ἱερώνυμε, θὰ ἰδῇς, τί παιδὶ ἔφερα στὸν κόσμο.

—Μὰ ἄφησέ τον, χριστιανή . . . νὰ μπῇ . . . ὁ ἄνθρωπος μέσα, ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ ἰατροῦ.

—Ὅσο συλλογίζομαι ὡς τόσο τὰ χθεσινά . . . ὅλη νύκτα δὲν ἔκλεισα μάτι—καὶ σιγὰ—ἐσὺ τὰ ἐσυλλογίστηκες ;

—Ἐγὼ τὴ νύχτα μόνον κοιμοῦμαι.

—Πρῶτα μὴ μιλᾷς ἔτσι δυνατά, ὅταν λέμε τὰ δικά μας· ὕστερα ἐδῶ ! θὰ μοῦ δώσῃς εὐθὺς τώρα κι' ὅλας ! ἐξήγησι, γιὰ τὴν ψυχρή σου αὐτὴ ἀπάντησι ὀρθὰ καὶ ξάστερα . . . πὲς ποὺ βρισκόμαστε τώρα 'ς τὴν ἀμμουδιά μας ἐκεῖνη !

—Ἀφῆστε πιὰ τὶς ἀμμουδιὲς καὶ πᾶμε μέσα νὰ καλογνωρισθῶ μὲ τὸν Κύριό σας καὶ νὰ σκεφθοῦμεν διὰ τὸ παιδί, ὡς καλοὶ φίλοι.

—Ἄ ! ἔτσι ! ; Πᾶμε λοιπόν !

Καὶ φουριόζα ἐμπῆκε πρώτη.

Ὁ Ἱερώνυμος τώρα κάθεται κοντὰ στὸν ἰατρὸν καὶ τοῦ ἀπευθύνει διαφόρους ἐρωτήσεις περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ὑγείας του.

—Μὰ πρέπει, πρέπει νὰ συμβουλευθῆτε τοὺς ἰατροὺς τῶν Ἀθηνῶν.

—Τί νὰ τοὺς κάμω τοὺς ἰατρούς ! ; Ὁ ῥολογᾶς πηγαίνει ποτὲ εἰς ἄλλον ῥολογᾶν τὸ ῥολόϊ του ; Ὅταν μάλιστα ξέρει, ὅτι τὸ ἐλατήριο εἶναι σπασμένο, ἢ γνωρίζων ὅτι δὲν ἀνθικαθίσταται, τὸ πετᾷ σὲ μιὰ γωνιὰ νὰ βρίσκεται, ὅπως ἐγὼ 'ς τὴν πολυθρόνα μου !

—Ἔτσι ποῦ λέτε, κύριε Ἱερώνυμε, εὑρίσκεται ὁ ἄντρας μου τώρα δυὸ χρόνια.

—Δὲν εἶναι δὰ ἀκόμα δύο !

—Αἴ ! καλά ! τώρα θὰ μετρᾶμε καὶ τὶς ἡμέρες.

—Ἐγὼ τὶς μετρῶ καὶ πρὸ πάντων τὶς νύκτες !

—Ὄχ ! τί νυχτιὲς εἶναι αὐτές, κύριε Διδάσκαλε !

—Μὰ βέβαια, ἔχετε δίκαιον ! Ἀλλὰ καὶ ἡ κυρία σας πάλιν ηὔξησε ὀλίγον τὸν χρόνον τῆς ἀσθενείας σας διὰ νὰ παραστήσῃ τὰ δεινά σας περισσοτέρας διαρκείας, ἀπὸ ἐνδιαφέρον, ἀπὸ ἀγάπην.

—Ἄ ! οἱ ἄντροι εἶσθε ὅλοι ἀχάριστοι !

—Σ' αὐτὸ δὲν ἔχετε δίκαιον· ἴσως πείσμονες, ἀπὸ πεῖσμα ἐνίοτε ἠμποροῦμεν νὰ ἐμμείνωμεν καρφωμένοι εἰς μίαν ἰδέαν χρόνους τῶν χρόνων.

—Μόνον ἀπὸ πεῖσμα !

— Συνήθως μόνον !

— Ἀφῆστε τώρα . . . τὶς φιλοσοφίες ! . . . Βιολέττα, φρόντισε διὰ καφὲ καὶ ἂς ἔλθωμεν εἰς ἕνα σπουδαῖον ζήτημα.

Ἀλλ' ἡ Βιολέττα . . . δὲν τ' ἀκούει αὐτὰ καὶ θέλει τώρα νὰ ἀνοίξῃ ὁμιλίαν διὰ τὸ μάρμαρον.

— Σώνει πιά, Βιολέττα. Τὰ εἴπατε αὐτά . . . μουγκρίζει ὁ Λεωνίδας· διὰ τὸ ὄνομα . . . τοῦ Θεοῦ ! φρόντισε, εἶπα, διὰ τὸν καφέ . . .

— Ἐγὼ ἔχω φροντίσει ! Τί ἄνοστο ποὺ εἶναι νὰ ἀνακατεύονται οἱ ἄντροι σὲ γυναίκειες δουλιές !

— Μὰ πήγαινε λοιπὸν νὰ φροντίσῃς σοῦ λέω !

— Ἀφοῦ ἐπιμένει τόσον ὁ Κύριος ἰατρός, Κυρία Βιολέττα !... Κοπιάσετε καὶ ὀλίγον δι' ἐμὲ μὲ τὸ χεράκι σας, ἂν καὶ εἶναι ἄτοπον ...

— Ἐννοῶ, πῶς θέλετε νὰ μὲ διώξετε !

— Μὰ ὄχι δὰ καὶ ἀνεπιστρεπτεί, ὑποθέτω ; εἶπεν ὁ Ἱερώνυμος.

— Καὶ αὐτό, ἂν τὸ ἐπιθυμῆτε !

— Μά ! Τί διάβολο ἔπαθες σ...ήμ...ερα ! Πήγαινε γιὰ μιὰ στιγμή, χριστιανή. Μπά! ἐπιμονὴ ὡς τόσο.

— Πρὸ παντός, κύριε Λεωνίδα, μὴ συγχίζεσθε !

— Αὐτὴ εἶναι ἡ ζωή μας — εἶπεν ἡ Βιολέττα καὶ ἔφυγε κατακόκκινη ἀπὸ τὸ θυμό της.

— Κύριε Ἱερώνυμε, μόλις χθὲς βράδυ σᾶς ἐγνώρισα, ἀλλ' εἶμαι εἰς θέσιν νὰ κάμω διάγνωσιν, ὄχι μόνον ἰατρικήν, εἰς τοὺς πλησιάζοντάς με ... Ἀκούσατέ με, παρακαλῶ ... Ἐννοῶ, ὅτι ὀλίγη θὰ εἶναι ἡ ζωή μου !

— Ὄχι δά !

— Ἀφῆστε τὰς παρηγορίας σὲ μένα. Λοιπὸν χθὲς ἐκάματε ἕναν ὑπαινιγμόν, ὅτι θὰ μεριμνήσετε περὶ τοῦ παιδιοῦ μας· δηλαδὴ κυρίως περὶ τῆς θέσεώς του ἀπέναντι τοῦ θείου του, τοῦ ἀδελφοῦ μου, μετὰ τοῦ ὁποίου συνδέεσθε.

— Ναί ! ναὶ βεβαίως, σᾶς τὸ ὑπόσχομαι νὰ φροντίσω, νὰ προσπαθήσω, ἀλλὰ τίποτε περισσότερον. Τὸ γνωρίζετε τί αὐτοκέφαλος ἄνθρωπος εἶναι ὁ θαυμάσιος κατὰ τὰ ἄλλα κύριος Μηνᾶς.

— Μὲ τὸ παραπάνω ! Ἐνῷ προώδευσε τόσον εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ γνωρίζει τόσον καλὰ τὸν κόσμον, δὲν ἀναγνωρίζει οὔτε ἐπιστημονικὴν ὑπεροχὴν οὔτε κοινωνικὴν οὔτε λεπτότητας ἔχει εἰς τοὺς τρόπους του καὶ γελᾷ μὲ ὅσους σκέπτονται διαφορετικά. Αὐτὸ ἤθελα μόνον νὰ σᾶς παρακαλέσω· δὲν σᾶς ἀποκρύπτω δὲ καὶ κάποιαν ἐκπληξιν διὰ τὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον σας.

— Τὸ δίκαιον τοῦ πράγματος.

— Καὶ ἡ ἀτομική μου δυστυχία. Ἔτσι μᾶλλον τὸ ἐξήγησα ἐγώ, ἀλλ' ἀρκοῦν ταῦτα .... Βιολέττα ! μὰ διατί ἐχάθης, χριστιανή !

— Ἠμπορῶ νὰ τολμήσω, εἶπεν εἰρωνικώτατα ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ διπλανοῦ δωματίου ἡ Βιολέττα φέρουσα μόνη της τὸν καφὲν τοῦ Ἱερωνύμου.

— Ἄ ! εὐχαριστῶ. Ὁ ἰατρὸς βεβαίως δὲν πίνει.

—Ἔχω νὰ πιῶ ἀφ' ὅτου κατέπεσα.

—Αὐτὸς ὁ καφές, κυρία μου ἔχει ἐξαιρετικὴν ἀξίαν.

— Δὲν γνωρίζω, τί ἀξίαν μπορεῖ νἄχῃ, ἀλλὰ βέβαια φαρμάκι δὲν ἔχει !

— Δὲν ξέρω, τί ἔχεις πάθει σήμερα ! Ὅλο ἀνοησίες λὲς, καϋμένη Βιολέττα ... Ἔλεγα λοιπὸν μὲ τὸν κύριον Ἱερόθεον ...

—Ἱερώνυμον ...

— Pardon !

Ἡ Βιολέττα κουνεῖ πρὸς τὸν Ἱερώνυμον χαρακτηριστικὰ τὸ κεφάλι της, διὰ τὸ ῥαμολιμέντο τοῦ Λεωνίδα.

— Ἔλεγα λοιπὸν ἢ μᾶλλον τὸν παρεκάλεσα γιὰ τὸ παιδί μας ...

— Μὴ συγκινεῖσθε, κύριε Λεωνίδα ! Ἂς ἐλπίσωμεν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸ τέκνον σας θὰ λάβῃ μίαν καλὴν σειρὰν καὶ τὴν ὑγείαν σας θὰ ἀνακτήσετε· κοντὰ 'στὰ ἄλλα εἶμαι καὶ καλοπύδαρος, ὡς λέγουσι κοινῶς.

— Ἄ ! τὸ δίχως ἄλλο μᾶς χρειάζεται κάποιο ζωντάνεμα !.. Νὰ φύγῃ ἡ ἀναποδιά· εἶχα τὴν ἐλπίδα μου σ' ἕνα μεγάλον ἁγιασμόν. Τὸν ἔκαμα, μὰ τοῦ κάκου ! Τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια. Ὁ γιατρὸς βλέπεις δὲν πιστεύει σὲ τίποτες.

— Ἄ ! ναί, τώρα θὰ 'πῇς, ὅτι ἡ ἀντίθετος πεποίθησίς μου ἐξουδετέρωσε τὴν δύναμιν τοῦ ἁγιασμοῦ.

— Καὶ γιατί ὄχι ! ; Μιὰ σταλαγματιὰ λεμόνι κόβει μιὰ ὀκᾶ γάλα. Τίποτις, τίποτις δὲν πιστεύει !...

— Πῶς ; Πιστεύω εἰς τὴν ἀτυχίαν μου !

— Ἐγὼ εἶμαι εὐτυχισμένη ;

— Ἂν ἦσουν, θὰ ἤμουν κ' ἐγώ ! Πιστεύω ὅμως ὅτι κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ γάμου μας καὶ πρὶν καταπέσω, πῶς ἦσουν. Ἔτσι τοὐλάχιστον μοῦ ἔλεγες. Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τοῦ γάμου μας, κύριε Ἱερώνυμε, ἀπὸ τὴν στιγμὴν, ποῦ μετὰ τὸ μυστήριον ἐμείναμε μόνοι ἕως ὅτου πρὸ ἑνὸς ἔτους 9 μηνῶν καὶ 20 ἡμερῶν προσεβλήθην ἀπὸ τὴν καταραμένην ἡμιπληγίαν ...

— Οὔ ! σήμερα εἶσαι ἀνυπόφορος ! περιττολόγος!

— Ἀφήσατε, παρακαλῶ τὰς ἀμοιβαίας ἀντεγκλήσεις, τὰ ἀθῶα ἀλλὰ καὶ συνήθη αὐτὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου. Κάθε εὐτυχία ἔχει τὰ σκιερά της σημεῖα· ὡς καὶ ὁ ἥλιος τὰ ἔχει ! Νὰ ἐνθυμῆσθε μόνον τὰς φωτολουσμένας ἡμέρας τοῦ βίου σας.

—Ἐγὼ μόνον αὐτὰς ἐνθυμοῦμαι.

—Τὶς σκοτεινὲς τὶς ἀφίνει γιὰ μένα.

—Βιολέττα !

—Μὰ ἀφήσατέ τα πλέον αὐτά, παρακαλῶ.

—Πρὸ πάντων, ὅταν εἶναι ἐμπρὸς καὶ σεβαστὰ πρόσωπα, εἶπε παρεμβαίνων ὁ Αὐγουστῆς—καταϊδρωμένος καὶ κατακόκκινος ἀπὸ τὴν στενοχώρια του γιατὶ συνήθως δὲν παρενέβαινε εἰς τὰς συζητήσεις τῶν γονέων του, ὅταν ἄρχιζε κάποια φαγομάρα ἐπαιρνε τὸ καπέλλο του καὶ ἔφευγε.

—Ἔλα ἐδῶ κάθισε κοντά μας, παιδί μου, εἶπεν ὁ Ἱερώνυμος μὲ μεγάλην προσήνειαν. Καὶ ὁ Αὐγουστῆς ἐπλησίασε.

—Ποῦ ἐσπούδασες ἕως τώρα καὶ ἕως ποῦ ἐπροχώρησες, κύριε Αὐγουστῆ ;

—Μίλα δυνατὰ καὶ ξέθαρρα· μὴν ντρέπεσαι ! Εἶναι παληός μας φίλος ὁ κύριος διδάσκαλος, εἶπεν ἡ Βιολέττα.

—Καλὲ αὐτὸς θὰ ντραπῇ, τί εἶναι κορίτσι ; εἶπεν ὁ Ἱερώνυμος, καὶ ἔκλεισε τὸ μάτι του πρὸς τὸν ἰατρὸν μιμηθεὶς κατὰ τοῦτο τὸν καφετζῆ τὸν Θανάση.

—Τὰ πρῶτα γράμματα μοῦ τὰ ἔμαθε ἡ μαμά· ἀνεκάλυψε μάλιστα καὶ ἐφήμοσεν ἰδίαν μέθοδον, προσέθεσε μὲ χαμόγελον, κατόπιν μὲ ἐπροχώρησε ὁ μπαμπᾶς καὶ ἑκτοτε τελειοποιῶ ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτόν μου.

—Πολὺ καλά· καλύτερα νὰ σπουδάσῃ κανεὶς χωρὶς μέθοδον καὶ μόνος του παρὰ μὲ κακὴν μέθοδον. Θὰ ἴδω, τί μένει δι' ἐμέ, ὅπως δυνηθῇ τηρῶν καὶ μερικοὺς τύπους νὰ ἐγγραφῇ σὺν τῷ χρόνῳ εἰς κανὲν γυμνάσιον τῶν Ἀθηνῶν ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ἐκεῖ θεραπείαν τοῦ κυρίου Λεωνίδα ἢ εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον διά τινα τεχνικὸν κλάδον τηρουμένων, ἐννοεῖται, τῶν ἀπαραιτήτων κανονιστικῶν διατάξεων.

—Ἔχει βένα, δὲν ξέρω τί θὰ σπουδάσῃ, μὰ κεῖνο ποῦ ξέρω εἶναι πῶς θὰ γράψῃ στίχους. Ἔχει τὴ δική μου τὴ βένα.

—Κατὰ τὴν γνώμην τῆς Βιολέττας φαίνεται, ὅτι ἐγὼ εἰς τὰς φλέβας μου ἔχω ῥαδικόζουμον !

Καὶ ἐπροσπάθησε νὰ γελάσῃ . . .

—Ὥστε εἰς σχολεῖον ἔξω τῆς νήσου δὲν ἐπῆγες ;

—Δὲν ἠθέλησα νὰ τὸν ἀπομακρύνω ἀπὸ κοντά μου, εἶπεν ἡ Βιολέττα . . . Μὴ δὰ ἔχομε καὶ κανέναν ἄλλον 'ς τὴν ἐρημιά μας ;

—Καὶ καλὸν καὶ κακὸν εἶναι αὐτό, κυρία μου. Ἀλλὰ τὰ παρελθόντα δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἀπορροφοῦν τὴν σκέψιν.

—Ὅλα ;

—Ὅλα, κυρία μου, ὅλα !

Ἐδάγκασε τὰ χείλη της ἡ Βιολέττα, ἀφοῦ τὰ ἐσκέπασε μὲ τὸ μανδηλάκι της, ἐνῷ συγχρόνως ἐκτύπησεν ἐλαφρὰ ἀπὸ πεῖσμα τὸ πόδι της.

—Ἐγὼ φρονῶ, εἶπεν ὁ Λεωνίδας, ὅτι θὰ ἦτο μᾶλλον κατάλληλος διὰ τὸ ἐμπόριον. Τοῦτο θὰ τοῦ δώσῃ τὴν εὐτυχίαν τῆς πραγματικῆς ζωῆς καὶ θὰ τὸν φέρῃ σὲ κάποιαν προσέγγισιν μὲ τὸν ἀδελφόν μου.

—Καὶ τὸ ταλέντο του ; διεμαρτυρήθη ἡ Βιολέττα.

—Ἂν ὑπάρχῃ δὲν θὰ χαθῇ, εἶπεν ὁ Λεωνίδας, ὅταν δὲν βασανίζεται κανεὶς γιὰ νὰ ζήσῃ, καὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς ζωῆς τὴν ἐμμορφιὰ τὴν βλέπει καλύτερα . . . Ἄ ! ἐκουράσθηκα ! . . .

—Μὴν ὁμιλῆτε πολύ, κύριε Λεωνίδα. Ἐγὼ ἀντε-

Κ. Κ. ΣΥΔΡΟΜΗΤΑΙ

ΕΜΒΑΣΑΤΕ ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕΝ ΘΕΡΜΩΣ

ΤΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΝ ΣΑΣ

λήφθην τὰ πράγματα· εἶμαι κύριος τοῦ θέματος καὶ κατέστρωσα ἤδη τὸ σχέδιόν μου.

—Ὁ Θεὸς σᾶς ἐστειλε, ἀγαπητέ μου κύριε διδάσκαλε, διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ Αὐγουστῆ μας. Ὡς πρὸς τὸ μάθημα ὅμως . . .

—Κύριε Λεωνίδα, δὲν διδάσκω ἐπὶ ἀμοιβῇ ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῆς ὑπηρεσίας μου. Μὴ ζητεῖτε ἀπὸ τοῦδε λέξεις εὐχαριστιῶν. Ἔχομε καιρὸν εἰς τὸ μέλλον μετὰ τὴν εὐδοκίμησιν τῆς διδασκαλίας μου. Θὰ ἔρχεται ἀνὰ πᾶσαν Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον παρ᾽ ἐμοὶ ἀπὸ τῆς 2—3 μετὰ μεσημβρίαν ὥρας . . . Ἀλλὰ ἐκάθισα πολύ. Ἔχομεν καιρὸν νὰ συπληρώσωμεν τὰς σκέψεις μας καὶ ἄλλοτε.

—Ἐλπίζω νὰ σᾶς βλέπωμεν ἐνίοτε, εἶπεν ὁ Λεωνίδας.

—Ἄ! Θὰ μᾶς ἔρχεται συχνά, εἶπεν ἡ Βιολέττα.

Τώρα ὁ Ἱερώνυμος χαιρετᾷ πρῶτα τὸν ἰατρόν, κατόπιν τὴν Βιολέτταν, χαϊδεύει προστατευτικῶς τὸν Αὐγουστῆν καὶ προχωρεῖ πρὸς τὴν θύραν τοῦ δωματίου, ἐνῷ ὁ Λεωνίδας συγκεκινημένος καὶ ἐξηντλημένος ἐγύρισε ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευρὰν καὶ ἀπεκοιμήθη.

—Γιὰ τὸ μάρμαρο πότε; ἐρωτᾷ ἀνήσυχη ἡ Βιολέττα.

—Ἄ! ἐσκέφθην. Δὲν πρόκειται περὶ νέου τίτλου, οἰκογενείας ἄλλης, ἡ ὁποία συνυφάνθη μὲ τὴν ἰδικήν σας· σᾶς ἀρκοῦν, κυρία Βιολέττα, οἱ Πελεγρῖνοι. Θὰ σᾶς εἴπω ἄλλοτε. Πρόκειται περὶ τιμῆς, περὶ ἀξιώματος διπλωματικοῦ . . . Χαίρετε! Χαίρετε! . . .

—Ἡ Βιολέττα καὶ ὁ Αὐγουστῆς τὸν συνοδεύουν ἕως τὴν σκάλαν. Μὲ μιὰ ματιὰ τῆς Βιολέττας ὁ Αὐγουστῆς χαιρετᾷ πάλιν τὸν διδάσκαλον καὶ ἐξαφανίζεται.

—Λοιπόν; εἶπε τότε ἡ Βιολέττα μὲ χαρακτηριστικὸν τόνον.

—Μόνον φίλοι!

—Μὰ δὲν ἐννοοῦσα δὰ ποτές μου καὶ τίποτες ἄλλο! Χαίρετε, κύριε Ἱερώνυμε.

Καὶ τοῦ ἔδωσε τὸ χέρι της μὲ ἀνεσκουμπωμένον πάλιν τὸ μανίκι καὶ ὁ Ἱερώνυμος ἔλαβεν αὐτὸ καὶ τὴν ἀπεχαιρέτησε, ἀφοῦ ἐφίλησε μόνον τὶς ἄκρες τῶν δακτύλων της καὶ εἶπε:

—Μόνον ἔτσι!

Καὶ ἡ ἐλπὶ μὴ χρησιμοποιηθεῖσα ἐξανασκεπάσθη πάλιν βιαίως μὲ τὸ μανίκι· ὁ δὲ Ἱερώνυμος ἐβγῆκεν εἰς τὸν δρόμον φαιδρότατος καὶ εἶπε μονολογῶν: «Καὶ τώρα θὰ ἠδύνατο νὰ εἴπη τις ὅτι μοῦ μένει μόνον ἡ κυρ-Ἀναγνώσταινα ... Χά! χά! χά!»

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Ὁ κ. Ἰ. Παπαβασιλείου, ἐκτελωνιστὴς-φορτωτής, ὁδὸς Βίκτωρος Οὐγγὼ 1—Θεσσαλονίκη, ἀναλαμβάνει τὴν ταχίστην ἐκτέλεσιν ἐκτελωνισμοῦ καὶ φορτοεκφορτώσεως ἐμπορευμάτων. Διὰ πλείονας πληροφορίας ἀπευθυντέον εἰς τὰ Γραφεῖά του.

Ὁ κ. Σπῦρος Γράβαρης, Κουρεύς, ὁδὸς Ἀκαδημίας 40—Ἀθῆναι, φέρει εἰς γνῶσιν τῆς ἐκλεκτῆς πελατείας του ὅτι τὸ ***μασσὰζ*** τοῦ προσώπου ἐν τῷ κουρείῳ του γίνεται συμφώνως πρὸς τὰς τελευταίας ὑποδείξεις τῆς ἐπιστήμης καὶ κατόπιν ἐπιμελημένης ἀπολυμάνσεως τῶν μηχανῶν κλπ. Αἱ καταλληλότεραι ὧραι τοῦ μασσὰζ ἀπὸ ὑγιεινῆς ἀπόψεως εἶναι αἱ πρωιναί.

HENRI ARDEL

ΟΛΑ ΓΙΝΟΝΤΑΙ

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ ΕΛΙΖ. ΔΕΛΕΝΔΑ)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἡ Κα Μπρὶς ἐδέχθη μὲ μεγάλη χαρὰ τὴν θείαν Ἑρμηνίαν πρὸ πάντων ἐπειδὴ συνωδεύετο ἀπὸ τὴν Λίναν, ἡ ὁποία ἀμέσως τῆς ἐνέπνευσε ζωηρὰν συμπάθειαν καὶ μὲ πολλὴν θερμότητα τῆς εἶπε: «Πόσον εἶσθε καλή, Δεσποινίς! Ἱκανοποιεῖτε σήμερα μὲ τὴν ἐπίσκεψίν σας ἕνα μεγάλο πόθο τῆς μικρᾶς μου Μαγδαληνῆς. Πραγματικῶς ὅμως ὅλοι εἶναι καλοὶ μαζί της καὶ προθυμοποιοῦνται νὰ τὴν εὐχαριστοῦν.

Πρῶτος, πρῶτος ὁ φίλος μας Κος Ντοριὰν τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ σᾶς παρουσιάσω ἀμέσως, ὄχι πλέον ὡς τὸν διάσημον κριτικόν, διότι δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι τὸν γνωρίζετε ἀρκετὰ ἐκ φήμης, ἀλλὰ ὡς ἕνα ἀδελφικὸν σύντροφον τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας καὶ τώρα ἕνα ἀφοσιωμένον φίλον τῆς Μαγδαληνῆς μου. Μὲ ὅλας τὰς σοβαρὰς ἀσχολίας του εὑρίσκει καιρὸν νὰ θυσιάζῃ διὰ νὰ τὴν εὐχαριστῇ. . . .

Ἐκεῖνος τὴν διέκοψε μὲ ζωηρότητα:

—Μὴ ζητεῖτε νὰ μὲ περάσετε γιὰ κανένα ἥρωα! Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι εἶμαι ἁπλούστατα ἕνας ἐγωϊστὴς ποὺ ζητεῖ τὴν ἰδικήν του ἀπόλαυσιν, ὅπως ὅλοι οἱ ἄλλοι. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν λοιπὸν ἡ ἀπόλαυσίς μου εἶναι νὰ αἰσθάνωμαι τὸν ἑαυτόν μου πηγὴν χαρᾶς μικρᾶς ἢ μεγάλης. Αὐτὴν τὴν εὐχαρίστησιν ἡ Μαγδαληνὴ μοῦ τὴν παρέχει ἄφθονον, εἶναι τόσον προσεκτική, λαμβάνει τόσον ἐνδιαφέρον μὲ ὅτι τῆς διαβάζω! Ὥστε εἶναι τέρψις πραγματικὴ νὰ τὸ κάμνῃ κανείς! Γι αὐτὸ εἴμεθα οἱ καλύτεροι φίλοι, δὲν εἶναι ἀλήθεια, Μαγδαληνή μου;

Ἡ μικροῦλα τὸν ἐκοίταξε μὲ εὐγνωμοσύνη κ᾽ ἔπειτα ἔστρεψε πρὸς τὴν Λίνα τὸ ἀδύνατο καὶ χλωμὸ πρόσωπό της καὶ εἶπε μὲ τὴ λεπτὴ φωνή της:

— Ξεύρετε εἶναι πολὺ καλός! καὶ τὸν ἀγαπῶ πολύ!

— Καὶ ἔχεις πολὺ δίκαιον μικρή μου. . . . Εἶναι ὁ καλύτερος τρόπος νὰ εὐχαριστήσῃ κανεὶς ἕνα φίλον! εἶπε μὲ γλυκύτητα ἡ Λίνα, ἡ ὁποία πρώτη φορὰ ἀφ᾽ ὅτου εἶχεν ἔλθει στὴ Γαλλία αἰσθάνθηκε τὸν ἑαυτόν της σ᾽ ἕνα περιβάλλον ἐν ἁρμονίᾳ μ᾽ ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε ζήσει ἕως τότε.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ αἰσθάνθηκε τόση ἡδονὴ μέσα σ᾽ ἐκεῖνο τὸν ἥσυχο κῆπο κάτω ἀπὸ τὴ σκιὰ τῆς μεγάλης πράσινης καστανιᾶς μὲ τὴν συντροφιὰ τῆς νέας φίλης της, τῆς ὁποίας τὸ βλέμμα γεμάτο ἀγάπη καὶ μητρικὸ πόνο ἐστρέφετο ἀδιάκοπα στὸ ὠχρὸ πρόσωπο τῆς μικρῆς κόρης της. Ἀκόμα καὶ ἡ παρουσία τοῦ νέου ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ἡ τύχη ἐπανειλημμένως ἠρέσκετο νὰ παρουσιάζει μπροστά της, ἦτο γι αὐτὴ πολὺ εὐχάριστη, χωρὶς νὰ ἐννοεῖ πόθεν προήρχετο τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ εὕρισκε ν᾽ ἀναλύῃ τὸν πολυσύνθετο χαρακτῆρα τῆς συμπαθοῦς αὐτῆς προσωπικότητος. Καὶ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον ἡ θεία Ἑρμηνία ὠνειρεύετο ὡς σύζυγον γιὰ τὴν Μοῦσα. τὴν τόσον φαντασμένη ὅσον αὐτὸς ἦτο ἁπλός! . . .Τί τρέλλα!

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Κα Γοζελὶν κατευχαριστημένη εἶχε παραλάβει τὸν Ντοριὰν καὶ τοῦ ἔψαλλε τὰ σπάνια ροτερήματα τῆς Συλβίας, ἐκεῖνος τὴν ἄκουε μὲ ὕφο πτότατα εἰρωνικὸν καὶ ἐνῷ ἀπήντα μὲ εὐγένειαν εἰς τὴν ἀγαθὴν μητέρα ἐλάμβανε συγχρόνως ὅλα τὰ μέτρα του διὰ νὰ μὴ δώσῃ καμμίαν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ ἔγραφε ἄρθρα συστατικὰ διὰ τὰ ἔργα τῆς Μούσας!

Ἀλλὰ ἡ φλυαρία τῆς Κας Γοζελὶν ἄρχιζε νὰ τὸν κουράζει ὅτε ἡ Κα Μπρὶς τὸν ἐλυπήθη καὶ ἔσπευσεν εἰς βοήθειάν του.

—Ραϋμόνδε, ἡ κυρία Γοζελὶν μοῦ ἔχει εἰπεῖ ὅτι ἡ Λίνα ἐπιθυμοῦσε νὰ γνωρίσει μερικὰ ἔργα τοῦ ἀνδρός μου. Θὰ λάβεις λοιπὸν τὴν καλωσύνη νὰ τὴν συνοδεύσῃς εἰς τὸ ἐργαστήριόν του, ἀφοῦ ἐκεῖνος δὲν εἶναι ἐδῶ καὶ θὰ στερηθῇ δυστυχῶς αὐτὴ τὴν εὐχαρίστησι. . . .

— Ἀγαπητή μου Κυρία, δέχομαι ὁλοψύχως νὰ συνοδεύσω τὴν Δεσποινίδα, ἐὰν τὸ ἐπιτρέψῃ.

— Καὶ ἐγὼ μὲ πολλὴ εὐχαρίστησι θὰ ἐδεχόμην ἐὰν τοῦτο δὲν σᾶς φέρῃ κόπον.

— Μὴν ἔχετε καμμίαν ἀνησυχίαν Δεσποινίς! Τὴ στιγμὴ ὅπου δὲν εἶμαι ἀφανής, ἀπόδειξις ὅτι ἔχω τελειώσει τὴ καθημερινή μου δουλειὰ καὶ εἰμπορῶ καὶ ἐγὼ ν᾽ ἀπολαύσω πλησίον τῆς Κας Μπρὶς μερικὲς εὐχάριστες ὥρες, οἱ ὁποῖες μὲ κάμνουν κάπως νὰ ξεχνάω τὴν πυρετώδη ζωή, ποὺ μοῦ ἐπιβάλλει τὸ Παρίσι! . . .

Ἡ Λίνα εἶχε σηκωθῆ, καὶ ἐκεῖνος βαδίζων κοντά της τὴν ὡδήγει στὸ ἐργαστήριο, ποὺ εὑρίσκετο σ᾽ ἕνα μικρὸ περίπτερο στὸ ἄκρον τοῦ κήπου.

Ὁ Ντοριὰν αἰσθάνετο μεγάλο θέλγητρο στὴ συντροφιὰ τῆς νέας κόρης, τόσο λεπτῆς καὶ λευκῆς μέσα στὴ μαύρη πένθιμη ἐνδυμασία της.

Τὸν ἐρώτησε μὲ κάποια δυσπιστία:

—Δὲν ἀγαπᾶτε λοιπὸν τὴ ζωὴ τῶν Παρισίων, Κύριε;

Ἐκεῖνος ἐμειδίασε:

—Τὴ βρίσκω κακή, ἐπικίνδυνη, πολὺ συχνὰ διεφθαρμένη, ἀλλὰ τὴν λατρεύω καὶ δὲν εἰμπορῶ νὰ ζήσω ἀλλοῦ.... Μόνον ὅταν βρεθῶ τελείως ἀηδιασμένος ἀπὸ ὅλες τὶς ἀσχημίες ποὺ βρίσκω σ᾽ αὐτή, ἐρχομαι νὰ ζητήσω ἀπὸ τὴν Καν Μπρὶς τὴν ἄδεια νὰ πεισθῶ διὰ μόνου τοῦ ἰδικοῦ της παραδείγματος, ὅτι ὑπάρχει ἀκόμα στὸν κόσμο κάτι ὡραῖο, εὐγενές, ὑψηλόν! Ὅτι ὑπάρχουν στὸν κόσμο γυναῖκες, οἱ ὁποῖες εἶναι σύζυγοι καὶ φίλαι ἐξαιρετικαί, μητέρες θαυμασταὶ γιὰ τὴν ἀφοσίωσι, τὴν τρυφερότητα καὶ τὴν γενναιότητα. . . .

Εἶχε μιλήσει μὲ τόση θερμότητα ὕφους, ὥστε ἐνέπνευσε στὴ Λίνα τόσην ἐκτίμησι γι αὐτόν, ὅση συμπάθεια γιὰ τὴν Καν Μπρίς. Ἀλλά, δὲν ἀπάντησε. Ἔφθασαν στὸ ἐργαστήριον, ἐκεῖνος ἄνοιξε καὶ τὴν ἀφῆκε νὰ περάσει.

Τὰ μεγάλα παράθυρα ἔχυναν ἄφθονο τὸ φῶς ἐπάνω στὰ λευκὰ ἀγάλματα ἐμφανιζόμενα μὲ ὅλη τὴ μεγαλειώδη ἀκινησία τοῦ μαρμάρου. . . . Μία λεπτὴ καὶ πολὺ νέα Ναυσικᾶ ἔτεινε μὲ παράκλησι τὰ χέρια πρὸς τὸν Ἕλληνα ἥρωα, τὸν ὁποῖον ἔχασε ἀπὸ μπροστά της παρασυρθέντα ἀπὸ τὸν πλάνητα δρόμο του! Μιὰ μητέρα ἐκοίμιζε τὸ μικρὸ παιδάκι της σκυμμένη πρὸς αὐτὸ γεμάτη τρυφερότητα. . . . Λίγο μακρύτερα μιὰ ἰσχυρὰ σιλουέττα εὐκάμπτου παλαιστοῦ. . . Ἔπειτα ἐδῶ κ᾽ ἐκεῖ υχέδια πυλοῦ ὅλα σφραγισμένα μὲ τὸν ἴδιο χαρακτῆρα βαθειᾶς ζωῆς. . . .

Τέλος ἀληθινὸς βωμὸς τῆς ἐργασίας αὐτὸ τὸ μεγάλο ἐργαστήριο ὅπου ἡ φλόγα τῆς δημιουργικῆς σκέψεως ἐπροδίδετο σὲ κάθε ἔργον. Ἡ Λίνα εἶπε σκεπτική:

—Ἴσως ἀπατῶμαι, ἀλλὰ νομίζω ὅτι ὁ Κος Μπρὶς θὰ ζεῖ ἐδῶ μέσα πολὺ γλυκειὲς ὧρες. . .

(Ἀκολουθεῖ)

A. M. ALDANOV

"ΑΓΙΑ ΕΛΕΝΗ,,

ΜΙΚΡΑ ΝΗΣΟΣ

[Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ ΧΡΙΣΤΟΦ. ΔΕΛΕΝΔΑ[

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Ἀγαπητέ μου πῶς λέγεται τὸ καλοκαῖρι ῥωσσικά;

— Πῶς λέγεται ῥωσσικὰ τί πρᾶγμα; Ἐρώτησε μηχανικῶς ὁ Ἀλέξανδρος Ἀντώνοβιτς. τὸ καλοκαῖρι; Λιέτο, ἀγαπητή μου.

— Πῶς γράφεται αὐτὸ ἀγάπη μου;

Ἡ νέα κόμησσα ντὲ Μπαλμὲν ἐμάνθανε τὴ ῥωσσικὴ γλῶσσα μὲ μεγάλο ζῆλο καὶ κατέβαλε ἡρωϊκὲς προσπάθειες γιὰ νὰ ὑπερνικήσει τὴ δυσκολία ποὺ ἀπαντοῦν γενικῶς οἱ ἄγγλοι γιὰ νὰ μάθουν ξένες γλῶσσες. Ἔφερε πάντοτε μαζί της ἕνα κόκκινο τετράδιο, ὅπου ἐσημείωνε ρωσσικὲς λέξεις καὶ ὁ ντὲ Μπαλμὲν τὴν ἄκουε ἔκπληκτος νὰ τὰς ἐπαναλαμβάνει.

Ἡ Σούζυ ἑτοιμάζετο γιὰ τὴ νέα ζωή της στὴ Ρωσσία καὶ εἶχε ἀρχίσει ἀπὸ τώρα νὰ τὴν ἀγαπᾷ πολύ.

— Κύριε κόμη, ἐδῶ κοντὰ εἶναι τὸ Λογκβούντ, εἶπε ὁ Τίτζας ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ καθίσματός του, θέλετε ἴσως νὰ ἐπισκεφθῆτε τὸν Ναπολέοντα; προσέθεσε γελῶν.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ὁ ντὲ Μπαλμὲν εἶχε θεωρήσει καλὸ νὰ ἐναγκαλισθῇ τὴν σύζυγόν του. Ἡ Σούζυ ἔγινε κατακόκκινη καὶ ὑπέδειξε μὲ τὸ βλέμμα τὸν Τίτζα. Οἱ δύο σύζυγοι θυμήθηκαν τότε τὴ συμβουλὴ τῶν ἀξιωματικῶν ν᾽ ἀφήσουν τὴν ἅμαξαν καὶ νὰ διατρέξουν μέρος τοῦ δρόμου πεζῇ. Ὁ Ἀλέξανδρος Ἀντώνοβιτς διέταξε ἀμέσως τὸν Τίτζα νὰ σταματήσῃ καὶ νὰ τοὺς περιμένει, τὰ ἄλογα ἐφαίνοντο τόσο κουρασμένα!

— Εἰμπορούσαμεν νὰ προχωρήσωμεν ἀκόμα λίγο, εἶπε ὁ Τίτζα, ἡ θάλασσα εἶναι ἀκόμα μακριά, καὶ δὲν θὰ βρῆτε τὸ δρόμο.

— Θὰ τὸν εὕρωμεν, καὶ θὰ ἐρωτήσωμεν καὶ τοὺς ψαράδες.

Καὶ πράγματι οἱ ψαράδες περνοῦσαν ἀρκετὰ συχνὰ ἤρχοντο ἀπὸ τὴ θάλασσα καὶ ἄλλοτε ἀπὸ τὸν ποταμὸ ποὺ χύνεται ἐκεῖ κοντά.

Ὁ Ἀλέξανδρος Ἀντώνοβιτς ἐπῆρε τὴ Σούζυ ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴν ὡδήγησε πρὸς τὸ δάσος.

Ὁ Τίτζας τοὺς ἔβλεπε ν᾽ ἀπομακρύνωνται καὶ μὲ πονηρὸ χαμόγελο ἄρχισε νὰ καπνίζει τὴ πίπα του!

Μισὴ ὥρα ἀργότερα ὁ ντὲ Μπαλμὲν καὶ ἡ Σούζυ ἐκάθηντο στὸ χορτάρι κοντὰ στὸ ποταμάκι ποὺ διέσχιζε τὸ δάσος. Ἡ Σούζυ εὐτυχισμένη ἀκουμποῦσε τὸ ξανθὸ κεφάλι της στὸν ὦμο τοῦ συζύγου της, ἐκεῖνος δὲ τὴν κρατοῦσε τρυφερὰ ἀγκαλιασμένη!

Ἀπεφάσισαν νὰ μὴ προχωρήσουν πρὸς τὴ θάλασσα, τὸ θέαμα ἄλλως δὲν ἦτον καὶ τόσον ἐνδιαφέρον, θὰ εἶχαν καιρὸ νὰ τὴν χορτάσουν ἔπειτα ἀπὸ λίγο, ὅτε θὰ ταξείδευαν γιὰ δύο ὁλόκληρους μῆνες. Ἡ Σούζυ ἐκαμάρωνε τὸν ἄνδρα της κ᾽ ἐσκέπτετο πῶς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ καλύτερος ἄνθρωπος στὸν κόσμον! . . .

Ὁ ντὲ Μπαλμὲν ἀφῃρημένος προσπαθοῦσε νὰ συγκεντρώσει τὶς πειὸ εὐχάριστες σκέψεις καὶ νὰ ἀπολαύσει ἐκ νέου τὴν ἴδια τερπνὴ ἐντύπωσι.

(Ἀκολουθεῖ)

Τὸ παρὸν τεῦχος ἐκυκλοφόρησε τὴν 30 Δεκεμβρίου 1922.

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ-ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ-ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

EDOUARD HERRIOT
ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ—ΠΡΩΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟΥ

ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος εἴχομεν δημοσιεύσει τὴν περίφημον διάλεξιν τοῦ κ. Gaston Jèze κατὰ τὸ πρῶτον ἐν Παρισίοις συλλαλητήριον τοῦ Δημοκρατικοῦ Συνδέσμου ὑπὸ τὸν τίτλον «ΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ» καὶ ὑπεσχέθημεν νὰ δημοσιεύσωμεν τὴν ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ὁμοίαν τοῦ κ. Herriot.

Ἡ διάλεξις τοῦ διαπρεποῦς Γάλλου ἐπιστήμονος καὶ πολιτευτοῦ ἔχει τὴν ἐξῆς σπουδαιοτάτην σημασίαν ὅτι ἐν ᾧ φαίνεται ὅτι ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς Γαλλίας, ἐν τούτοις κατὰ τὴν λεπτομερειακὴν ἔρευναν ταύτης θίγονται τὰ οὐσιωδέστερα σημεῖα τῆς σήμερον καὶ μελλούσης οἰκονομικῆς ζωῆς τῆς Εὐρώπης, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἀλλεπάλληλοι Διασκέψεις ἐναυάγησαν καὶ διὰ τὴν ὁποίαν τοσαῦται προσπάθειαι καταβάλλονται πρὸς ἐπίτευξιν μιᾶς, ἔστω καὶ προσωρινῆς, λύσεως, ἵνα μὴ καταστῇ ἐπὶ τέλους ἡ ἀφορμὴ νέας συρράξεως τῆς Εὐρώπης.

Διὰ τῆς μελέτης τοῦ παρόντος ἄρθρου τοῦ κ. Herriot θέλει κατανοηθῇ σαφῶς τὸ πολύπλοκον οἰκονομικὸν ζήτημα τῆς Εὐρώπης, ὡς ὅμως τίθεται ἐν Γαλλίᾳ, καὶ ἡ ἐκ τῆς μὴ λύσεως τούτου παρακινδυνευμένη ἐκκρεμότης τῆς καταστάσεως.

Κυρίαι καὶ Κύριοι,

Συνήλθομεν σήμερον ἐνταῦθα ὅπως σᾶς ἐκθέσω τὰς γνώμας μου ἐπὶ τοῦ ἀναγγελθέντος ὑμῖν σοβαροτάτου ζητήματος δηλ. τοῦ Οἰκονομικοῦ Προβλήματος.

Διὰ νὰ ἐντοπίσω ὑμᾶς εἰς τὸ προκείμενον θέμα δέον νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὰς τελευταίας λέξεις τοῦ Κου *Gaston Jèze*, ὅστις κάλλιον ἐμοῦ χαρακτηρίσας τὸ ὑπὸ συζήτησιν σοβαρότατον ζήτημα εἶπεν ὅτι εἰς τὴν παροῦσαν συνάθροισιν ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἀνακύψῃ τὸ νέον πνεῦμα τῆς Δημοκρατίας, τὸ νέον πνεῦμα ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐξερευνήσεως καὶ τῆς προόδου. Ἐπιζητοῦμεν τὰς δύο ταύτας μεγάλας ἐννοίας, αἵτινες δὲν ἀποτελοῦν εἰμὴ μίαν: τὴν ***Ἐπιστήμην*** καὶ τὴν ***Ἀλήθειαν***.

Διὰ τὸν φίλον μου κ. Painlevé δὲν θὰ ἀπαντήσω: ὁ χαρακτήρ του, ἡ προσωπικότης του, ἡ ἀπέραντος ἀξία του σχολιάζουν ἀμφοτέρας τὰς ἐννοίας.

Ἐγὼ εἰργάσθην ἐπίσης ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀργῶν καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐβάσισα τὸ πολιτικόν μου στάδιον. Τὰς ἐσχολίασα εἰς τὰ συγγράμματά μου, ἅτινα πιστεύω ὅτι θὰ ἀναγνωσθοῦν μετὰ τὸν θάνατόν μου. Ἀλλὰ ἀπὸ τοῦδε δύναμαι ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ νὰ τὰς ἐπικαλεσθῶ, ἵνα τεθῶσιν ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν ὑψηλῶν ἐννοιῶν, ὧν τὴν ἔκθεσιν θὰ ἐπιχειρίσω ἐνώπιον ὑμῶν.

Ἐκ τῶν προτέρων, Κυρίαι καὶ Κύριοι, σᾶς εἰδοποιῶ ὅτι θὰ εἶμαι πολὺ ἀνιαρός, ἀλλὰ ἐὰν θέλητε νὰ καταστῆτε ἐνήμεροι τῶν ὑποθέσεών σας, ἐὰν ἐπιθυμῆτε, νὰ σχηματίσητε γνώμην, νὰ συγκεντρώσητε πληροφορίας καὶ γεγονότα, δέον ν' ἀποδεχθῆτε ὅτι προσκομίζω αὐστηρὰς ἀναπτύξεις καὶ ὅτι, κατέναντι ἑνὸς ἐπικινδύνου ζητήματος, ὅπερ δὲν σᾶς ἀνέπτυξαν, ὡς θὰ ἀντιληφθῆτε, κατέναντι ἑνὸς προβλήματος ἐκ τῆς λύσεως τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται ἀσφαλῶς τὸ μέλλον τῆς Πατρίδος, καὶ ἴσως καὶ τοῦ καθεστῶτος, δοκιμάζω καὶ ἐγὼ μεγάλας σκέψεις καὶ ὅτι σεβόμενος ὑμᾶς ἐπιθυμῶ νὰ προσκομίσω ἐνώπιον ὑμῶν πληροφορίας ἡμιεπισήμους ἢ μᾶλλον βεβαίας (χειροκροτήματα).

Κυρίαι καὶ Κύριοι, τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα ὅπερ θέλομεν ἐξετάσει σήμερον ἐνταῦθα μετὰ περισσοτέρας ἐλευθερίας ἢ ἐν ταῖς βουλαῖς μοὶ φαίνεται, ἐὰν δὲ ἐπίσης καταβληθῇ μεγαλυτέρα προσοχὴ ἐκ μέρους τοῦ ἀκροατηρίου, ἀναλύεται τὸ πρόβλημα τοῦτο εἰς δύο μέρη, ἅτινα θέλομεν ἐξετάσει κεχωρισμένως.

Ὑφίσταται πρῶτον τὸ πρόβλημα τοῦ ***ἐσωτερικοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Γαλλίας***, καὶ δεύτερον τὸ πρόβλημα, ὅπερ θέλω ὀνομάσει, καίτοι ὁ τίτλος δὲν εἶνε ὁ ἀκριβής, τοῦ ***ἐξωτερικοῦ προϋπολογισμοῦ***, ὅστις περιλαμβάνει τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐπανορθώσεων ἢ τὸν ἐκ τοῦ πολέμου προερχόμενον προϋπολογισμόν.

Ὑφίστανται οὕτω δύο προβλήματα, ἅτινα δὲν εἶναι εἰμὴ ἓν καὶ μόνον καὶ ἅτινα συγχίζονται καθόσον ἀμφότερα ἀποβλέπουν εἰς τὴν μετάγγισιν χρήματος εἰς τὸν Δημόσιον Θησαυρόν, ὅστις θὰ πληρώσῃ τὰς σχολικὰς δαπάνας ἢ εἰς τὸν Δημόσιον Θησαυρόν, ὅστις θὰ ἀνοικοδομήσῃ τὰς κατοικίας τῶν Βορείων καὶ Ἀνατολικῶν ἐπαρχιῶν καὶ πρέπει πάντοτε νὰ ἀπευθυνθῶμεν εἰς τὰς αὐτὰς προσόδους καὶ τὰς αὐτὰς χεῖρας. Ἐν τούτοις εἶνε δύο διάφορα προβλήματα καὶ ἐπιθυμῶν νὰ ὁμιλήσω εἰς ὑμᾶς σήμερον μετὰ πάσης εἰλικρινείας καὶ σαφηνείας, μὴ ἔχων ἄλλην φιλοδοξίαν εἰμὴ τὴν σκέψιν ὅτι θὰ ἀποχωρίσητε ἐντεῦθεν περισσότερον κάτοχοι τῶν ὑποθέσεών σας καὶ τὰ προβλήματα ταῦτα θέλω σᾶς εἰσηγηθῇ κεχωρισμένως κατὰ τὸ ἀναλυτικὸν σύστημα, ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν οὐσιαστικὴν τῆς ἐπιστήμης μέθοδον.

* * *

Ἂς ὁμιλήσωμεν λοιπὸν πρῶτον περὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους μας δηλ. τοῦ ἀναγκαίου προϋπολογισμοῦ διά τε τὴν κάλυψιν τοῦ χρέους περὶ οὗ σᾶς ὡμίλησεν ὁ κ. Jèze καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν τακτικῶν κρατικῶν δαπανῶν ἤτοι τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, τῶν Δημοσίων ἔργων, δυστυχῶς δὲ καὶ διὰ δαπάνας Ναυτικάς, Πολεμικὰς καὶ πάσης ἄλλης κατηγορίας. Τὸν προϋπολογισμὸν τοῦτον, συνεζητήσαμεν τελευταίως ἐν γενικαῖς γραμμαῖς καθόσον εἶναι εὐκολωτέρα ἡ λύσις τῶν προβλημάτων διὰ τῆς καταργήσεώς των.

Ὁ Προϋπολογισμὸς οὗτος περιλαμβάνει ἐν περιλήψει ὑπὸ τὴν μορφὴν ὑφ' ἣν ἐξετέθη ὑμῖν, ἢ ὑπὸ τὴν μορφὴν ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐγὼ τὸν ἐμελέτησα—τὴν ἰδικήν μου ἄποψιν ἣν θεωρῶ ὡς μετριόφρον παράδειγμα, — ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καταθέσεώς του ἤτοι ἀπὸ τὸ τέλος Ἰουλίου 1921, ὁ Προϋπολογισμός, λέγω, οὗτος περιλαμβάνει περίπου 25.000.000.000 ἔξοδα καὶ δὴ τοῦτο τὸ σοβαρὸν—ἐνταῦθα δὲν ἐπιμένω νὰ μνημονεύω πολλοὺς ἀριθμούς, ἀλλὰ ποσὰ γενικά—τοῦτο τὸ σοβαρόν, λέγω, εἶναι ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ 1923, ἤτοι ὁ Προϋπολογισμὸς ὅστις προσεχῶς μέλλει νὰ συζητηθῇ θά εἶναι ἀκόμη δυσκολώτερος ἢ ὁ τοῦ 1922, οὗτινος δὲν ἐπετεύχθη εἰσέτι ὁ ἰσοσκελισμός, εἰμὴ διὰ συνδυασμῶν ὅλως διόλου πειραματικῶν τῆς τελευταίας στιγμῆς. Ἀναλογισθῆτε ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ 1922 ἀναγράφει ἔσοδα, τὰ ὁποῖα δὲν μέλλουσι νὰ πραγματοποιηθῶσι τὸ προσεχὲς ἔτος· ἤτοι ἀναγράφει κονδύλιον πλέον τῶν τριῶν δισεκατομμυρίων ὑπολογιζομένων ἐξ εἰσπράξεων τοῦ φόρου ἐκ πολεμικῶν κερδῶν καὶ δὲν θὰ ἀνεύρωμεν τὸ ποσὸν τοῦτο κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν ἐσόδων. Ἀναγράφει προσέτι πεντακόσια ἑκατομμύρια προερχόμενα ἀπὸ τὴν ἐκποίησιν τῶν ἀποθεμάτων καὶ τὰ ὁποῖα εἰς τὸ προσεχὲς ἔτος δὲ θέλομεν ἀνεύρει. Συνεπῶς τὸ ἔλλειμμα τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς παρούσης χρήσεως θὰ μεταφερθῇ εἰς τὴν χρῆσιν 1923 καὶ διὰ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν προβλέψεων μεταξὺ ἐσόδων καὶ ἐξόδων θέλει ἐπὶ πλέον αὐξηθῇ· διότι ὡσαύτως θὰ ἐπανεύρωμεν κατὰ τὸ 1923 τὰ ἐλλείμματα ηὐξημένα ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς ἐξακολουθούσης ἀνυψώσεως τοῦ κυμαινομένου ἡμῶν χρέους καὶ εἰδικῶς ἐκ τοῦ καθ' ἡμέραν αὐξανομένου ἀριθμοῦ τῶν ἐντόκων γραμματίων τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ ἑπόμενον)

ΓΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ

ΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ
ΔΙ' ΕΑΥΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἐπ' ἐσχάτων ἔφθασεν εἰς τὸ ἀπροχώρητον.

Δὲν θὰ ἦτο παρακεκινδυνευμένον νὰ εἴπῃ τις ὅτι τὸ φάσμα τῆς πείνης τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Κράτους εὑρίσκεται πρὸ τῶν ὀμμάτων των.

Εὑρισκόμενοι εἰς τὴν ἀθλίαν ταύτην κατάστασιν οἱ ὑπάλληλοι τί ἄρά γε μέλλουσι νὰ πράξωσιν;

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι εἰς ὅσας δήποτε παρακλήσεις καὶ ἂν προσφύγωσιν, ὅσον δήποτε καὶ ἂν ἐπαιτῶσι, καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἐπαιτῶσι, πρὸ τῶν θαλάμων τῶν διαφόρων ἁρμοδίων, δὲν θὰ ἐπιτύχωσιν οὐδὲν ὑπὲρ ἑαυτῶν.

Ἡ μόνη λύσις ἡ ὁποία ἐνδείκνυται καὶ ἡ ὁποία ἔσχε τὰ λυσιτελέστερα ἀποτελέσματα ἀλλαχοῦ, καὶ κατέστη ὁ ὄγκος τῶν ὀργάνων τῆς Κρατικῆς ὑπηρεσίας ***ἡ κυρία καὶ μόνη*** *δύναμις τοῦ Κράτους, εἶναι ν' ἀπορρίψωσι τὸν κομματισμόν των, νὰ συσσωματωθῶσιν εἰς* ***μίαν καὶ μόνην ἀδελφικὴν μάζαν*** *καὶ νὰ ὑποστηρίξωσιν ὡς συμπαγὴς πλέον ὄγκος τὰ δίκαια καὶ λογικὰ συμφέροντά των.*

Συσσωματωθῆτε ὑπάλληλοι τοῦ Κράτους, καὶ ἐργασθῆτε διὰ τὸν ὑπάλληλον καὶ διὰ τὸ Κράτος.

Ὁ ἀγών σας εἶναι ***ἀγὼν ὑπάρξεως*** *καὶ θὰ εὕρῃ ἀπήχησιν εἰς ὅλων τὰς καρδίας.*

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ

ΟΙ ΜΙΣΘΟΙ ΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Χθὲς 29ην Δεκεμβρίου τὸ Γενικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐξέδωκε τὴν ἀπόφασίν του ὡς πρὸς τὴν αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων. Τὸ νέον μισθολόγιον ἀρχόμενον ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1923 ἔχει οὕτως:

Βαθμοὶ		Ἀποδοχαί.
Τμηματάρχαι	Α'. τάξεως	6.000.—
»	Βα'. »	5.000.—
»	Ββ'. »	4.500.—
Λογισταὶ	Αα'. »	4.250.—
»	Αβ'. »	3.725.—
»	Β'. »	3.200.—
»	Γ'. »	2.675.—
Ὑπολογισταὶ	Α'. »	2.275.—
»	Β'. »	2.050.—
Βοηθοὶ	Α'. »	1.825.—
»	Β'. »	1.600.—
Δόκιμοι		1.075.—
Δακτυλογράφοι	Β'. »	1.425.—
»	Γ'. »	1.125.—
»	Δόκιμοι »	925.—
Εἰσπράκτορες	Α'. »	2.275.—
»	Β'. »	1.700.—
»	Γ'. »	1.350.—
»	Δ'. »	1.125.—
Γραφεῖς	Δ'. »	1.000.—
Κλητῆρες	Α'. »	1.125.—
»	Β'. »	925.—
»	Γ'. »	720.—
Προσωρινοὶ	ἄρρενες	600.—
»	θήλεις	500.—

Συμπληρωματικῶς ὅμως πρὸς τὰς ἀνωτέρω ἀποδοχὰς ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀπεφάσισε διὰ τοὺς ὑπαλλήλους της καὶ τὰ ἑξῆς:

1) Τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸ προσωπικὸν ἑξαμηνιαία ποσοστὰ θὰ συμψηφίζωνται εἰς τὸ χορηγούμενον μηνιαῖον ἐπιμίσθιον, ὅπερ ἀποτελεῖ μέρος τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων.—Τὸ τυχὸν περισσεῦον θὰ καταβάλληται εἰς τὸ προσωπικόν. Τὸ ἐπίδομα λόγῳ γάμου τῶν τέκνων διατηρεῖται.

2) Τὸ κεχορηγημένον 10 ο/ο εἰς τοὺς συμπληρώσαντας τετραετίαν ὑπαλλήλους κανονισθήσεται ἐπὶ τῶν καὶ νέων ὀργανικῶν μισθῶν.

3) Τὸ ἐπιμίσθιον ἰσχύει μέχρι νεωτέρας ἀποφάσεως τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου, δικαιουμένου νὰ αὐξήσῃ ἢ μειώσῃ αὐτὸ ἀναλόγως τῆς ἀκριβείας τοῦ βίου.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι αἱ ἐν τῷ ἀνωτέρω πίνακι σημειούμεναι ἀποδοχαὶ εἶναι ἀπηλλαγμέναι παντὸς βάρους ἤτοι φόρου καθαρᾶς προσόδου, κρατήσεων λόγῳ συντάξεως κλπ., ἅτινα καταβάλλει ἐξ ἰδίων ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα.—Ἐκτὸς τούτων ἀπὸ πολλοῦ λειτουργεῖ ἐν τῷ

Κ. Κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ
ΕΜΒΑΣΑΤΕ ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕΝ ΘΕΡΜΩΣ
ΤΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΝ ΣΑΣ

Κεντρικῷ Καταστήματι τῆς Τραπέζης Συνεταιρισμὸς τῶν ὑπαλλήλων της, ἐξ οὗ προμηθεύονται εἰς εὐθυνὰς τιμὰς ἅπαντα τὰ εἴδη ἐνδύσεως καὶ τροφῆς εἰς χονδρικὴν πώλησιν, γίνεται δὲ σκέψις, ἥτις πραγματοποιηθήσεται λίαν προσεχῶς περὶ ἱδρύσεως πρατηρίου εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης, δι' οὗ οἱ ὑπάλληλοι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης θ' ἀποφύγωσι τὴν αἰσχροκέρδειαν τῆς ἀγορᾶς.

Οἱ ὑπάλληλοι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀποδεχθέντες ἀσμένως τὰς ἀνωτέρω ἀποφάσεις ὀφείλουσι πολλὰς χάριτας εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ τὰς Μετόχους ταύτης, οἵτινες μετ' ἐξαιρετικοῦ τῷ ὄντι ἐνδιαφέροντος παρακολουθοῦσι τοὺς ὑπαλλήλους των εἰς τὰς ἀνάγκας των.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Η ΚΑΡΔΙΑ ΜΕ ΤΑ ΦΙΔΙΑ τοῦ γνωστοῦ ποιητοῦ καὶ ἐκλεκτοῦ συνεργάτου μας κ. Ἀθαν. Γ. Κυριαζῆ ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Ἐκδοτικοῦ Ἰμήματός μας καὶ πωλεῖται παρ' ἡμῖν, εἰς ἅπαντα τὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ παρὰ τῷ ἰδίῳ διευθυντῇ τοῦ Ταμείου Εἰσπράξεων Ἀττικῆς ἀντὶ δρ. 15.

Ἡ «Καρδιὰ μὲ τὰ Φίδια» εἶναι ἡ τρίτη συλλογὴ ποιημάτων τοῦ κ. Κυριαζῆ μετὰ τὴν «Ἑκατόμβην» του καὶ τὶς «Στιγμὲς ποὺ ζῶ».

Διὰ τὴν λογοτεχνικὴν δύναμιν τοῦ ποιητοῦ καὶ τὴν ἔμπνευσίν του ἐγράφησαν πολλά, ὥστε νὰ περιττεύῃ νὰ γίνῃ ἐνταῦθα ἰδιαιτέρα μνεία περὶ τοῦ ἔργου του. Ἐκεῖνο ὅμως, ὅπερ εἶναι πρωτότυπον καὶ πρέπει νὰ γνωσθῇ εἶναι ὅτι ὁ κ. Κυριαζῆς εἶναι ὁ μοναδικὸς ποιητὴς τοῦ ὁποίου τὸ ἔργον ὑπέστη λογοκρισίαν. Αὐτὸ ἀποδεικνύει ποία σημασία δίδεται εἰς τὸ ἔργον του καὶ τὴν ἐπίδρασίν του.

Ἡ ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου γελοιογραφία ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς καλλιτέχνου κ. Μαυριλάκου—Noir σατυρίζει λίαν ἐπιτυχῶς τὸ ἔργον τοῦ ποιητοῦ.

ΟΤΑΝ ΦΕΥΓΟΥΝ ΟΙ ΩΡΕΣ.—Ἐξεδόθη ἡ βραβευμένη διὰ τοῦ πρώτου βραβείου τοῦ Φιλαδελφείου ποιητικοῦ ἀγῶνος 1922 συλλογὴ ποιημάτων τοῦ γνωστοῦ ποιητοῦ κ. Στέλιου Σπεράντσα.

Ἀντὶ ἄλλης κριτικῆς δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ παραθέσωμεν ὀλίγας φράσεις τῆς αὐστηρᾶς κρίσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Διαγωνισμοῦ, αἵτινες μᾶς ἐμφανίζουσι τὸ «ταλέντο» τοῦ κ. Σπεράντσα: «Ἡ συλλογὴ αὕτη, γράφει ὁ εἰσηγητὴς κ. Δ. Καραχάλιος, εἶναι ἔργον δοκίμου ποιητοῦ μ' ἐξαιρετικὴν ἰδιοφυΐαν. Στιχουργία καὶ γλῶσσα ἄμεμπτοι. Ὁ ποιητὴς ἔχει ὡραίαν τὴν ἔμπνευσιν, πλήρη γνῶσιν τῆς ποιητικῆς φράσεως καὶ τῆς πλαστικότητος τοῦ στίχου, ἀκολουθῶν, ὅπου ἡ ἀνάγκη τοῦ ποιήματος τὸ ἀπαιτεῖ, καὶ τὴν νεωτερίζουσαν πολυμορφίαν τοῦ στίχου, διὰ νὰ ὑποτάξῃ εὐκολώτερον τὸ νόημα καὶ τὸ αἴσθημα εἰς τὸ μέτρον καὶ τὸν ρυθμόν»

Ἡ ἀνωτέρω συλλογὴ πωλεῖται εἰς ἅπαντα τὰ βιβλιοπωλεῖα ἀντὶ δραχ. 7.

ΑΙ ΠΑΛΑΙΑΙ ΑΘΗΝΑΙ.—Ἐκυκλοφόρησε τὸ 6ον καὶ τελευταῖον τεῦχος τῶν «Παλαιῶν Ἀθηνῶν» τοῦ διαπρεποῦς ἱστοριοδίφου καὶ ἐκλεκτοῦ μας συνεργάτου κ. Δ. Γρ. Καμπούρογλου καὶ πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα ἀντὶ δρ. 5.—Τὸ ὅλον ἔργον εἰς τόμον συμπαγῆ ἀντὶ δρ. 25.

ΤΟ ΜΟΝΙΕΛΛΟ.— Δρᾶμα σὲ τρία μέρη τοῦ κ. Κωστῆ Μπαστουνοπούλου ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ βιβλιοπωλείου Μ. Ζηκάκη καὶ πωλεῖται ἀντὶ δρ. 8.—Συνιστῶμεν τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἔργου, γραφέντος μετὰ ἐπιμελείας ἐπὶ συγχρόνου κοινωνικῆς ὑποθέσεως.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

ΟΡΦΕΥΣ.—Ὑπὸ τὴν ἐμπνευσμένην διεύθυνσιν τοῦ ἐν Κερκύρᾳ γνωστοῦ δημοσιογράφου κ. Πίπη Δ. Μαρτίνη ἐξεδόθη πρὸ μηνὸς αὐτόθι ἡ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον δεκαπενθήμερος φιλολογικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ ἐπιθεώρησις.

Τῷ ὄντι μέχρι σήμερον εἰς τὴν ὡραίαν νῆσον, τὴν ὀνομαστὴν διὰ τοὺς μεγάλους ἄνδρας τοὺς ὁποίους ἀνέδειξεν, ἦτο ἔλλειψις σημαντικὴ ἡ μὴ ὕπαρξις ἑνὸς περιοδικοῦ, ἀντιπροσωπεύοντος τὴν λογοτεχνικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ζωὴν τῆς Κερκύρας.

Ὁ «Ὀρφεὺς» ἀνεπλήρωσεν ἐπαξίως τὴν ἔλλειψιν ταύτην, συνιστῶμεν δὲ πρὸς πάντας τοὺς ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαχοῦ διαμένοντας Κερκυραίους, ὅπως ὑποστηρίξωσι θερμῶς τοῦτον ἐγγραφόμενοι συνδρομηταί. Ἡ ἐτησία συνδρομὴ τοῦ «Ὀρφέως» ὡρίσθη μόνον εἰς δρ. 25.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ «Παντογνώστου» εὔχεται ἀπὸ καρδίας εἰς τὸν «Ὀρφέα» πλήρη εὐόδωσιν καὶ ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου του.

ΤΕΤΡΑΔΙΑ ΓΑΛΛΙΩΝ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

Ἐξετυπώθησαν ἐπὶ ἀρίστου χάρτου πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν εἰδικὰ τετράδια διὰ τὰ ἀνώμαλα ρήματα τῆς Γαλλικῆς γλώσσης μετὰ λεπτομεροῦς πίνακος τῶν ἀνωμάλων ρημάτων καὶ μαθημάτων τῆς κλίσεως αὐτῶν. Πωλοῦνται ἀντὶ δρ. 2 ἕκαστον καὶ διὰ τὰς Ἐπαρχίας δρ. 2,20 εἰς τὸ Ἑλληνογαλλικὸν Τυπογραφεῖον—ὁδὸς Πανεπιστημίου ἀριθ. 43.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ "ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ,,

1. Ἑρμηνεία τῶν νόμων περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ὀφειλῶν (Διοικητικὴ Ἐκτέλεσις) ὑπὸ Μιλτιάδου Αὐ. Οἰκονομίδου, ταμίου τοῦ Κράτους. Τιμᾶται ἀντὶ δρ. 12.—

2. Ἡ καρδιὰ μὲ τὰ φίδια, ἡ τρίτη συλλογὴ ποιημάτων τοῦ Ἀθαν. Γ. Κυριαζῆ. Τιμᾶται ἀντὶ δραχ. 15.

Λίαν προσεχῶς:

3. Τὰ ἐξωτερικὰ συναλλάγματα καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν πράξεις ὑπὸ Ἐμμανουὴλ Μ. Χανδράκη, τμηματάρχου α' τάξεως παρὰ τῇ Διευθύνσει τοῦ Δημοσίου Χρέους τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, εἰς σχῆμα μέγα ὄγδοον, εἰς ἕνα τόμον ἐκ 300 σελίδων μὲ πολυαρίθμους πίνακας καὶ ἐκλεκτὸν χάρτην.

Ἡ ἔκδοσις θὰ γίνῃ μόνον ἐπὶ τῇ βάσει ἐγγραφῆς συνδρομητῶν, ὧν πίνακα δημοσιεύομεν κατωτέρω.

Τὸ σύγγραμμα θὰ πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 40, εἰς δὲ τοὺς συνδρομητὰς ἀντὶ δραχ. 30.—Πᾶσα δήλωσις συνδρομητοῦ δέον ἀπαραιτήτως νὰ συνοδεύηται καὶ ὑπὸ ἐμβάσματος δραχμῶν (30) τριάκοντα.

ΕΓΓΡΑΦΕΝΤΕΣ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΟΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ

Ἀριθ.	Ὀνοματεπώνυμον κλπ.	Σώματα	αχμαί
	Ἐκ προηγουμένων ἐγγραφῶν.	10	180.—
11.	Ἀπόστ. Ἀργαλιᾶς, Ταμίας Κράτους, Κόνιτσα.	1	30.—
12.	Ὑπ/μα Τραπέζης Ἀθηνῶν Κάστρου—Λήμνου.	2	60.—
13.	Δημ. Σταθάκης, Ταμίας Κράτους, Λειψίστα.	1	30.—
14.	Γεώρ. Σφουγγατᾶς, Δικηγόρος, Πειραιῶς, 1, Ἀθῆναι.	1	30.—
15.	Ἀθαν. Δημόπουλος, Ἔμπορος, Λεοντάριον.	1	30.—
16.	Ἑταιρία Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας.	1	30.—
17.	Κωνστ. Παπακωνσταντίνου, Τοσίτσα 18, Ἀθῆναι.	1	30 —
18.	Θ. Θεμενάκης, Τοσίτσα 18, Ἀθῆναι.	1	30.—
19.	Δημ. Ἰω. Ζέπος, Καρόλου 30, Ἀθῆναι	1	30.—
20.	Γεράσιμος Μοσχόπουλος, Ἐθνικὴ Τράπεζα, Ἀθῆναι.	1	30.—
21.	Κωνστ. Ε. Βερνάρδος, Αἰόλου 108, Ἀθῆναι.	1	30.—
22.	Ἐμ. Στρατηγός, Αἰόλου 116, Ἀθῆναι.	1	30.—
23.	Δημ. Χαρβαλιᾶς, Ταμίας Κράτους, Μιτυλήνη.	1	30.—
24.	Νικόλαος Μαρτῖνος, Ἡρακλειδῶν 15, Ἀθῆναι.	1	30.—
	Σύνολον ἐγγραφῶν μέχρι σήμερον:	25	630.—

Ἐπισπεύσατε τὰς ἐγγραφάς σας

ΓΑΜΟΙ

Ὁ κ. Γεώργιος Ν. Ἰωάννου, Ἰδιοκτήτης καὶ Διευθυντὴς τῆς Ἐσπερινῆς Ἐπιθεωρήσεώς μας καὶ ἡ δις Εἰρήνη Δ. Μαλάμου ἐτέλεσαν τὸν γάμον των τὴν 6 Νοεμβρίου.

ΚΛΙΝΙΚΗ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΛΟΓΙΚΗ
"Ο ΚΕΛΣΟΣ,,
(Πατησίων-Τενέδου 15)
ΑΓ. ΓΙΑΤΡΑΚΟΥ ΚΑΙ Α. ΖΑΜΠΟΥΡΑ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΩΝ-ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΩΝ
Ἐφαρμογὴ πασῶν τῶν νεωτάτων, δι' ἠλεκτρικῶν μηχανημάτων, θεραπευτικῶν μεθόδων.
Διεύθυνσις ταχυδρομικὴ-Γραφεῖον:
ΑΓ. ΓΙΑΤΡΑΚΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΗ 13Α-Α. ΖΑΜΠΟΥΡΑ ΖΑ'ΓΜΗ 11Β

Τὰ ἄνθη σας
Στοῦ ΦΛΕΡΙΑΝΟΥ
ΤΑ ΕΥΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΔΩΡΑ
Πρωτότυπος ἔκθεσις διὰ τὴν Ἀνθοκομίαν.
Πανέρια καὶ γλάστρες μὲ φυτὰ ἀνθισμένα
Ἐκθέσεις διὰ τὰς ἑορτὰς καὶ γάμους.
ὅλων τῶν περιφήμων ἀνθοδοχείων
ΛΑΜΠΕΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΚΑΙ
ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ
Α. Σ. ΔΕΝΑΞΑ & Σ/ΙΑ
Σταδίου 11. Ἀθῆναι

ΘΕΑΤΡΟΝ ΕΘΝΙΚΟΝ
SALON IDEAL
ΕΚΛΕΚΤΑΙ ΤΑΙΝΙΑΙ
ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΡΙΑΙ
Η ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΑ ΟΡΧΗΣΤΡΑ
Η ΚΟΜΨΟΤΕΡΑ ΑΙΘΟΥΣΑ
ΤΟ ΓΕΝΙΚΟΝ RENDEZ-VOUS
ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Φωτογραφικὲς μεγεθύνσεις,
ΑΚΟΥΑΡΕΛΛΕΣ-ΕΛΑΙΟΓΡΑΦΙΕΣ-ΠΑΣΤΕΛ
ΣΤΟΥ
ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΗΛΙΩΝΗ
91 ΑΘΗΝΑΣ 91—ΑΘΗΝΑΙ
ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΑΙ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ
Τιμαὶ λογικαὶ---Παράδοσις ταχίστη

ΟΙΝΟΙ
ΜΑΡΚΟ
ΛΕΥΚΟΙ
ΚΑΙ
ΕΡΥΘΡΟΙ
Ἐπιτραπέζιοι
ΕΙΣ ΦΙΑΛΑΣ

ΚΟΝΙΑΚ
"ΒΟΤΡΥΣ,,
Παλαιὸν
ἀπόσταγμα οἴνων
ΑΠΑΡΑΜΙΛΛΟΝ
Πωλεῖται
Εἰς ὅλα τὰ κέντρα
ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Μ. ΧΑΝΔΡΑΚΗ
ΤΜΗΜΑΤΑΡΧΟΥ Α' ΤΑΞΕΩΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΑ
ΚΑΙ ΑΙ ΕΠ' ΑΥΤΩΝ ΠΡΑΞΕΙΣ
Ἐκδοθήσεται προσεχῶς ὑπὸ τοῦ ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ
Ἐγγραφῆτε συνδρομηταὶ
Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τιμᾶται Δρ. 30.

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ "Ο ΤΙΤΑΝ,,

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ — ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ — ΚΕΦΑΛΑΙΑ: 3.000.000

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ
ΤΗΛΕΦ ΑΡΙΘΜ. 126
ΓΡΑΦΕΙΑ ΦΟΡΤΩΣΕΩΝ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ — ΤΗΛΕΦ. ΑΡΙΘΜ. 427

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ
ΤΗΛΕΦ. ΑΡΙΘ. 396
ΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: "ΤΙΤΑΝ,, ΑΘΗΝΑΣ

Τσιμέντα «ΤΙΤΑΝ» τύπου ΠΟΙΤΛΑΝ (Ciment artifdiel Portland) ἀνταποκρινόμενα εἰς τοὺς αὐστηροτέρους ἐπισήμους κανονισμοὺς τῶν πεπολιτισμένων Κρατῶν δι' ἔργα ἐκ Μπετὸν πάσης φύσεως. Béton armé λιμενικά, πλακοποιεῖα ἐπιστρώσεις, ὑποστρώσεις ὁδῶν, κατασκευὴ πλίνθων (τούβλων) καὶ ὀγκολίθων (ἀγκωνάρια) πρέκια κτλ.

ΤΣΙΜΕΝΤΟ «ΚΥΚΛΩΨ». Εἰδικὴ κονία, κατάλληλος διὰ τὴν παρασκευὴν ὑδραυλικῶν ἀμμοκονιαμάτων διὰ συνήθεις λιθοδομὰς ἢ πλινθοδομάς, ἀντικαθιστῶσι μὲ πλεῖστα ὅσα προτερήματα τὰ ἀμμοκονιάματα ἐξ ἀσβέστου. Πολὺ ταχυτέρα πῆξις. Ἀσυγκρίτως μεγαλειτέρα ἀντοχή, ὅθεν: Ταχύτης ἐκτελεσεως. Σημαντικὴ ἐλάττωσις τοῦ πάχους τῶν τοίχων. ἤτοι:

Κέρδος εἰς χρήσιμον χῶρον καὶ οἰκονομία εἰς ἐργατικὰ καὶ ὄγκον λιθοδομῆς. Συνιστᾶται ἰδιαιτέρως δι' ἔργα λιμενικά.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Ἡ Διεύθυνσις τῆς Ἑταιρίας »ΤΙΤΑΝ» θέτει τὴν πολυετῆ της πεῖραν διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν τσιμέντων ἐφ' ἁπάντων τῶν κλάδων τῆς οἰκοδομικῆς, εἰς τὴν δ.άθεσιν τῶν ἐνδιαφερομένων.

Πληροφορίαι εἰς τὰ Γραφεῖα: Ὁδὸς Σταδίου 33, προφορικῶς καὶ δι' ἀλληλογραφίας.

ΚΑΠΕΛΛΑ

Α. ΑΡΙΑΝΟΥΤΣΟΥ ΚΑΙ Σ^ΙΑΣ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΣΑΡΡΗ 43

ΠΡΑΤΗΡΙΑ { ΣΤΑΔΙΟΥ 57 / ΑΙΟΛΟΥ 166 } ΑΘΗΝΑΙ

AMEUBLEMENT DE BUREAUX
EN FER OU BOIS
DENAXAS ET CIE
Rue du Stade N° 4.

ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΦΗΜΗΣ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

ΚΟΝΙΑΚ ΚΑΙ ΛΙΚΕΡ

Εἶναι τῶν

ΑΔΕΛΦΩΝ ΜΠΑΡΜΠΑΡΕΣΟΥ

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΟΛΑ ΑΝΕΞΑΙΡΕΤΩΣ ΤΑ ΠΟΤΑ ΤΟΥ
ΕΙΝΑΙ ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΑ
ΠΙΝΕΤΕ ΧΩΡΙΣ ΔΙΣΤΑΓΜΟΥΣ

ΓΝΗΣΙΟΝ ΑΠΟΣΤΑΓΜΑ

ΑΠΟ ΣΤΑΦΥΛΙ

ΕΙΝΑΙ

ΤΟ ΚΟΝΙΑΚ

ΠΟΥΡΗ

Βραβευθὲν

ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ - ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ